
LIETUVOS SKAUTIJOS VADOVO ATMINTINĖ

Lietuvos skautija
Trakų g. 18, LT-44236 Kaunas

TURINYS:

1. Draugininko pareigos ir draugovės administracija.....	4
2. LS misija, vizija, strategija.....	8
3. Dvasinė programa.....	9
4. Kaip ugdyti dvasingumą skautiškų veiklų metu?.....	20
5. Ugdymas taikai ir tarpreliginiam dialogui.....	23
6. Kiti įvairūs metodiniai ir strateginiai užsiėmimai.....	26
7. Safe from harm.....	48
8. Lietuvos skautijos saugios aplinkos principų sąvadas...	49
9. Ne(s)svarbu atmintinė.....	53
Kaip elgtis incidento ar nelaimingo atsitikimo at- veju?.....	54
10. Jaunimo programa.....	55
Amžiaus grupės.....	57
Metų planavimas.....	58
11. Komunikacija.....	65

DRAUGININKO PAREIGOS IR DRAUGOVĖS ADMINISTRACIJA

LS struktūriniai nuostatai: <https://bit.ly/struktūriniaiNuostatai>

11.6. Draugovei vadovauja draugininkas, kurį tvirtina tunto arba krašto/ konferencijos (jei draugovė nepriklauso tuntui) vadija.

11.7. Draugininkas privalo būti sulaukęs 18 metų, davęs suaugusio skautybėje, vyr. skauto arba skautininko įžodį, baigęs numatytus mokymus.

11.10. Draugininkas gali pasirinkti du draugininko pavaduotojus, kurie turi turėti bent 16 metų.

Draugininko pareigos (vadovaudamasis LS nuostatais bei valdymo organų rekomendacijomis):

1. šaukia bei veda draugovės sueigas, skiltininkų, draugovės štabo posėdžius;
2. rūpinasi draugovės narių ugdymo procesu;
3. suteikia patyrimo laipsnius;
4. rekomenduoja draugovės nariams suteikti žemesniuosis vyresniškumo laipsnius;
5. priima į draugovę bei suteikia teisę draugovės nariams duoti atitinkamą įžodį;
6. atsako už draugovės narių saugumą skautiškų renginių metu;
7. palaiko ryšius su draugovės narių tėvais, kitais vadovais, visuomene;
8. kartą per metus iki gruodžio 1 d., renka Suvažiavimo nustatytą LS nario mokesčių: atlieka pavedimą (pavedimo kopiją pateikia LS administracijai) į LS nario mokesčio sąskaitą ir pateikia vieneto narių registraciją Tee-pee sistemoje.
9. bent kartą per metus privalo dalyvauti LS organizuojamuose ar LS rekomenduojamuose vadovų mokymuose;
10. atsako už draugovės metų veiklos plano sudarymą ir įgyvendinimą, metams pasibaigus teikia ataskaitą tuntininkui;
11. tvarko vieneto dokumentus;
12. rūpinasi draugovei priklausančio ar patikėto turto priežiūra bei tinkamu naudojimu.

LS narystės nuostatai: <https://bit.ly/narystėsNuostatai>

1. Lietuvos skautijos (toliau – LS) nario mokestis – tai visų LS narių per metus mokamas nustatyto dydžio mokestis, patvirtinantis narystę organizacijoje.

4. LS nario mokesčio dydis – 12 EUR*

6. LS nariai, vyresni nei 29 metų (iki ateinančių kalendorinių metų liepos 1 d. sulauksiantys 30 metų) ir pagal LS struktūrinius nuostatus neužimantys vadovaujančių pareigų, moka 30 EUR nario mokesį. LS pirmijos, Etikos komisijos, Kontrolės komisijos ir LS tarybos nariai, vyresni nei 29 metų, moka kaip vadovaujančias pareigas užimantys vadovai. *

9. LS vienetų narių mokesčių duomenis vadovai pateikia per duomenų sistemą (<https://ls.teepee.com/>).

10. LS nario mokesį narys moka už ateinančius metus (pvz., už 2020 metus moka 2019 metais). Nario mokestis už ateinančius metus mokamas einamaisiais metais nuo liepos 1 d. iki gruodžio 1 d.

16. LS padaliniui (draugovei, tuntui, kraštui/konferencijai) laiku sumokėjus nario mokesį, kraštui/konferencijai gražinama 10 proc. sumokėtos sumos. Gražinimo tvarką nustato LS pirmija.

*Kitas mokesčio dydis taikomas Nuostatuose nustatytiems atvejams.

TEE-PEE duomenų sistema: <https://ls.teepee.com/>

2019 m. Lietuvos skautija pradėjo naudotis nauja internetine programa, leidžiančia matyti visų esamų ir buvusių LS narių duomenis: vardą, pavardę, amžių, adresą, telefono numerį/elektroninio pašto adresą, pasiekimus, narystę bei apdovanojimus. Šios sistemos dėka Lietuvos skautijos administracija sparčiau ir efektyviau vykdo darbus susijusius su narių duomenų analize.

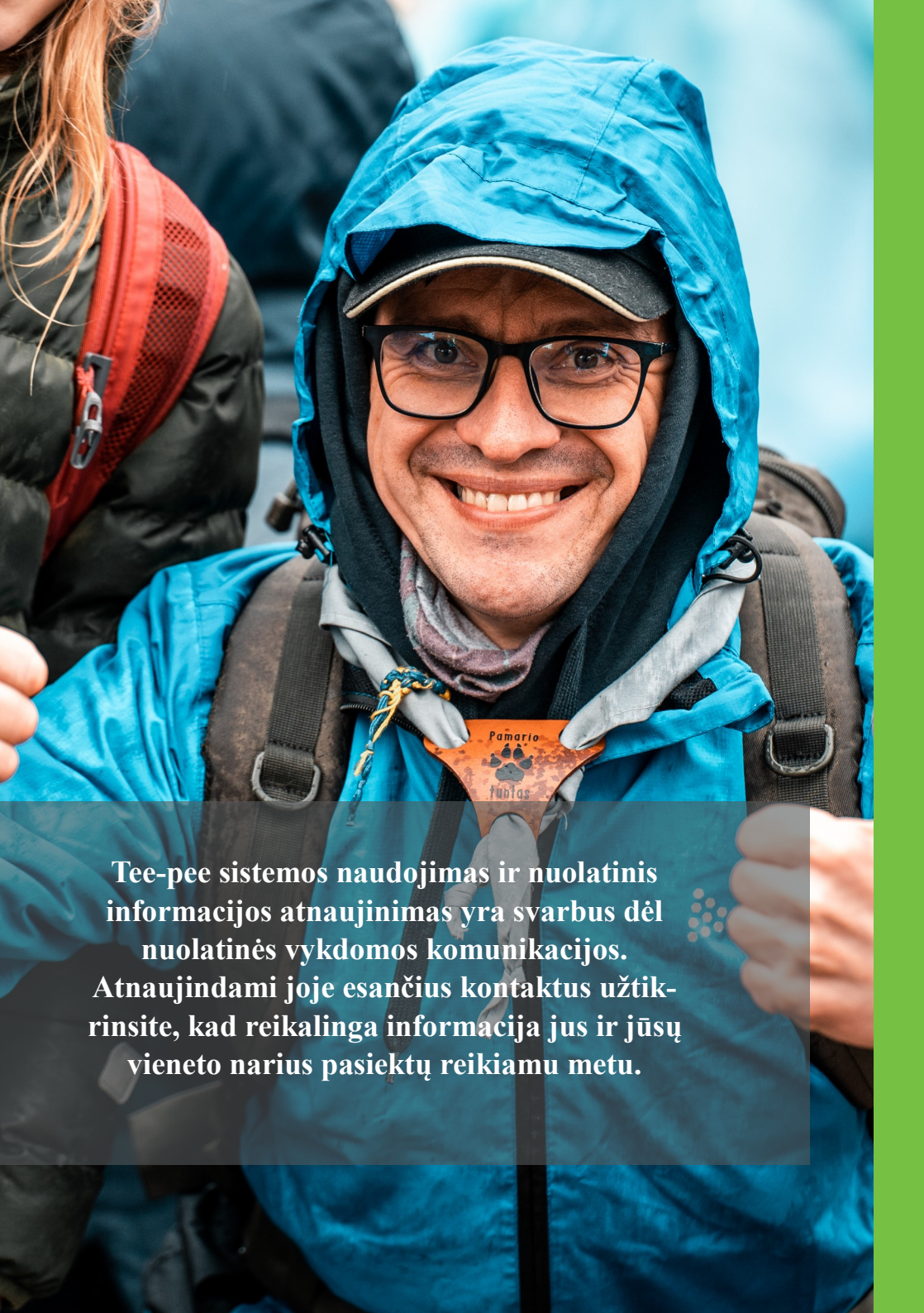
Šioje sistemoje vadovai t.y. draugininkai, tuntininkai, kraštų seniūnai/konferencijų pirmininkai bei jų pavadootojai gali valdyti savo vienetų narių informaciją: atnaujinti esamų narių kontaktus, pridėti naujus narius.

Tee-pee sistemoje taip pat vykdomas ir nario mokesčio mokėjimas. Nario mokesčio mokėjimas susideda iš dviejų etapų: pavedimo į LS banko sąskaitą bei pavedimo kopijos atsiuntimu LS administratori ir atliekant susimokėjusių draugovės narių registraciją tee-pee sistemoje. Atliekant registraciją yra svarbu, jog visi nariai, už kuriuos yra pildoma registracija būtų suvesti į sistemą prie savo draugovių.

Registraciją atlieka draugininkas arba jo pavadootojas.

Nauja nario mokesčio registracija atliekama tokiais etapais:

1. prisijungiama prie tee-pee sistemos (neturint paskyros prisijungimų kreiptis į LS administratorę);
2. kairėje tee-pee sistemos meniu juostoje susirandamas savo vienetas (ieškoti prie „Mano vienetai“);
3. pasirinkus vienetą viršutinėje meniu juostoje pasirinkti „Registracijos“;
4. dešinėje pusėje virš registracijų pasirinkti „+“ ir pradėti naują registraciją.

Tee-pee sistemos naudojimas ir nuolatinis informacijos atnaujinimas yra svarbus dėl nuolatinės vykdomos komunikacijos. Atnaujindami joje esančius kontaktus užtikrinsite, kad reikalinga informacija jus ir jūsų vieneto narius pasiektų reikiamu metu.

LS MISIJA, VIZIJA, STRATEGIJA

Misija

Ugdome jauną žmogų, kuris vedamas skautiško įžodžio ir priesakų, kuria geresnę Lietuvą. Tai yra pasiekiamo:

1. naudojant skautišką metodą, suteikiantį galimybę kiekvienam nariui būti atsakingam už savo paties, kaip savarankiško, atsakingo, rūpestingo ir savimi pasitikinčio asmens ugdymąsi;
2. įtraukiant narius į aktyvaus neformaliojo ugdymo procesą;
3. padedant nariams suformuoti asmeninę vertybių sistemą, paremtą skautiškaisiais principais;
4. sukuriant sąlygas vadovams priimti iššūkius ir atsakomybę tapti pavyzdžiu jaunesniems.

Vizija

Kurti tikras patirtis, prieinamas kiekvienam jaunuoliui, sudarant aplinką asmeniui tobulėjimui, kad taptume atsakingi už save ir kitus. Vizija nurodo, kokia mūsų organizacija turi būti visą strategijos laikotarpį ir kokio pagrindinio tikslo siekiame savo iškeltais tikslais.

Strateginės veiklos kryptys ir tikslai 2019-2023 m.*

Lietuvos skautijos strategija 2019-2023 numato dvi pagrindines organizacijos kryptis, kurioms bus skiriamas didžiausias dėmesys bei resursai planuojant ir įgyvendinant organizacijos veiklą.

Viena krypčių vidinė, apibūdinanti organizacijos potencialą plėstis ir nuolat didinti įtraukiamų narių skaičių, kita kryptis nukreipta į išorę, daugiau liečianti organizacijos poveikį šaliai ir visuomenei.

Strateginės veiklos kryptys:

1. neformalaus ugdymo politika ir socialinė atsakomybė;
2. organizacijos plėtra ir stiprinimas.

*Nuo 2024 m. įsigalios nauja LS strategija.

DVASINĖ PROGRAMA

Dėmesys įžodyje – „tarnauti Dievui“ daug kartų buvo patvirtintas judėjimo narių, vis randant būdų, kaip tai išreikšti priimtina jaunuolių situacijai būdu. Skautų kūrėjui religija buvo ne skautybės dalis, bet vienas iš pamatinių dalykų.

Dvasinis tobulėjimas yra susijęs su jaunuolių pastangomis suvokti gyvenimo potyrių prasmę ir priežastis: ne kažkas išskirtinio, o kasdienio gyvenimo dalis.

Dvasinis tobulėjamas pasiekiamas apmąstant:

1. vertybes, kylančias iš veiklos ir patirčių;
2. žmogaus būdo ir egzistencijos prigimtį;
3. tam tikras religines praktikas ir simbolius;
4. transcendentinius ir metafizinius klausimus.

Visos šios galimybės egzistuoja skautybėje, todėl jaunimo programa turėtų numatyti laiką ir erdvę individualiai refleksijai ir išraiškai bei padėti jaunuoliams atpažinti ir išreikšti vertybes, kylančias iš bendros patirties.

Į veiklas įtraukdami religines praktikas, skautams tobulėti dvasiškai nepadėsime. Tai galime padaryti išgyvendami ir apmąstydami dvasinę prasmę turinčias patirtis, ugdydami kiekviename potraukį ir gebėjimą ieškoti dvasingumo dermėje su savo kultūra, skatindami žmones pilnai išgyventi jų religinius pasirinkimus.

Skautų vadovams reikėtų išsiugdyti reikiamus gebėjimus, leidžiančius padėti jaunuoliams tobulėti dvasiškai skautybėje. Vadovai taip pat turėtų būti dvasinio ir religinio tobulėjimo pavyzdys.

Nors religiniame ugdyme skautų vadovo tiesioginė pareiga ir nėra mokyti religijos, gali pasitaikyti atvejų, kai vadovas turės pakankamai kompetencijos tokiam mokymui kaip kokiai nors kitokiai specialybei, pavyzdžiui, alpinizmui ar muzikai. Kartais vadovas gali mokyti kaip religinės bendruomenės narys, turintis specifinių jaunimo ugdymo įgūdžių.

Remdamiesi šiais pamąstymais, galime patvirtinti tarnystės Dievui suvokimą, kaip jis išdėstytas RAP dokumente (“Renewed Approach to Programme“):

„ĮSIGILINTI IR SUVOKTI SAVO BENDRUOMENĖS DVASINĮ PAVELDĄ,
ATRASTI DVASINĘ TIKROVĘ, KURI SUTEIKIA GYVENIMUI PRASMĖS,
IR DARYTI SPRENDIMUS DĖL SAVO GYVENIMO, GERBIANT IR KITŲ
DVASINIUS PASIRINKIMUS.“

Sąvoka „nematomi tyrinėtojai“ gali būti tinkama metafora, apibūdinančia dvasinio tobulėjimo sampratą.

Dvasinio tobulėjimo skatinimas

Vadovo vaidmuo dvasiniame tobulėjime pirmiausia siejasi ne su religinių apeigų vedimu, bet su pagalba jaunuoliui augti dvasiškai, apmąstant savo patirtis ir išgyvenant jų pasekmes. Todėl:

1. jaunimo programa turėtų pasiūlyti jaunuoliams platų pasirinkimą veiklų ir paskatinti ieškoti dalykų ir patirčių, nutikimų ir įvykių prasmės;
2. užsiėmimai turėtų būti smagūs ir patrauklūs. Jie turėtų JAUDINTI, MESTI IŠŠŪKĮ IR MOTYVUOTI!
3. Jaunuoliai į vadovus žvelgs labiau kaip į pakeleivius ieškant prasmės, nei kaip į vadovybę;
4. skautų vadovai turėtų paskatinti jaunuolius kalbėtis apie / rasti ryšį tarp skautybės vertybių ir tų, kurios slypi jų dvasiniame pavelde.

Mokymosi ciklas ir dvasinis ugdymas

Skautai mokosi veikdami, todėl svarbu dvasinį ugdymą įtraukti į bendrą mokymosi ciklą. Šis ciklas pavaizduotas diagramoje ir apima keturis žingsnius:

1. pažinti;
2. apmąstyti;
3. susieti;
4. nuspręsti.

1 ETAPAS

Pažintinės veiklos turi ugdymo tikslus, tam tikrą paskirtį ar dvasines vertybes. Skautų vadovams reikia iš anksto apgalvoti veiklas, prieš įtraukiant jas į Jaunimo programą. Ką norime, kad jaunuoliai patirtų? Kokias vertybes jie gali patirti, kurios formuotų jų charakterį ir gyvenimą?

2 ETAPAS

Apmąstyti šių veiklų metu išgyventas patirtis, tapti savo mąstymo stebėtoju ir remtis tuo, kas išmokta veiklų metu. Kai patirtys apmąstomos remiantis skautų priesakais ir vertybėmis, atrandama ir dalijamasi dvasine prasme.

3 ETAPAS

Susieti – kurti naujas idėjas ir galimybes veikti, pertvarkyti jas į naujas formas, atsižvelgiant į refleksiją ir naujas išvagas.

4 ETAPAS

Nuspręsti – pasirinkti veikimo būdą ir metodą: „mes renkamės būtent šį variantą ir būtent todėl“.

Jaunimo programa užsiėmimų pabaigoje turėtų numatyti erdvės ir laiko dvasinei refleksijai, kad skautai galėtų apmąstyti ir pasidalinti tuo, kas buvo patirta dvasiniu lygmeniu.

Skautiškas metodas ir dvasinis ugdymas „Pažinti nematomą“

„VISAS [SKAUTŲ] JUDĖJIMO UGDYMO METODAS SUSIDEDA IŠ PAGALBOS JAUNUOLIAMS PERŢENGIANT MATERIALAUS PASAULIO RIBAS IR IEŠKANT DVASINIŲ GYVENIMO VERTYBIŲ“ (WOSM 1992:5).

Pažinti nematomą:

Šioje dalyje nagrinėsime sąvokos „nematomo tyrinėtojai“ vartojimą įgyvendinant dvasinį ugdymą skautų Jaunimo programoje. Kad būtų galima lengviau suvokti, ką reiškia „nematomo tyrinėtojai“, pateiksime kelis tyrinėjimo aspektus.

Tyrinėti – tai keliauti į naujas vietas

Jei rašytų Baden-Powellis, greičiausiai jis čia įterptų kokį nors pasakojimą, istoriją apie Abraomą ar Budą, palikusius savo gimtines ir iškeliavusius į tolimus kraštus. Pagrindinis tyrinėjimo aspektas yra vietos naujumas ir turimos informacijos stygius. Tačiau būtina atkreipti dėmesį, kad dažniau tyrinėtojams nepažįstama nauja vieta, nei apskritai visa teritorija. Tyrinėdami jaunuoliai gali patirti kažką naujo ir kitokio, tai gali atvesti juos į visiškai naują vietą ir pakeisti jų gyvenimus.

Tyrinėjant būtinas asmeninis pasiryžimas

Tyrinėjant reikia stipriai įsitraukti į projektą. Niekas negali patirti už mane: tik pats tyrinėtojas gali leisti į kelionę. Tikriausiai tuo dvasinis ugdymas skautybėje skiriasi nuo religinės indokrinacijos. Dvasiniame ugdyme būtina, kad asmuo pats dalyvautų tame, kas pasiūlyta, su savo patirtimis ir kitų įsitikinimais. Nuostata, kad patys turime tyrinėti, nereiškia, kaip jau pastebėjome, kad turime eiti vieni, bet turime visiškai įsitraukti procesą.

Tyrinėjant būtina įsitraukti į atradimus ir patirtis

Kad tam tikras atradimas ar reflektuota patirtis virstų žiniomis ir leistų augti, būtina jį ne pasyviai pergyventi, o įsitraukti konkrečiai, aktyviai ir savo noru. Tai turi paliesti intelektą ir vidinį pasaulį; turi būti galimybė refleksijai ir asmeniui atsinaujinimui.

Tyrinėjimas daro poveikį tyrinėtojiui

Dažnai kelionė pakeičia tyrinėtoją – kartais įgyjamas naujas savęs suvokimas, kartais pasiryžtama ginti ir saugoti aplinką ir sutiktus žmones. Nematomo pažinimas aplinkoje mus taip pat pakeis.

Dalyvavusiųjų dvasinėje kelionėje patirtys liudija, kad ji gali keisti mus ir mūsų charakterį. Būtinas reikalavimas šiai kelionei – pasiruošimas leisti būti keičiamam.

Tyrinėjant reikalingas tinkamas pasirengimas

Nors kūdikis tyrinėja pasaulį ir pamažu jį pažįsta be jokio išankstinio pasirengimo, tai nėra tas būdas, kurį mes rekomenduotume fizinio pasaulio pažinimui. Mes neplaukiame į jūrą, kol nemo-kame buriuoti, ir nekopiame į kalnus, kol neįgyjame alpinizmo pagrindų. Todėl nenuostabu, kad yra tam tikrų įgūdžių, kurie gali pagelbėti tyrinėjant nematomą.

Tai gali būti kai kurie pagrindiniai įgūdžiai, susiję su gebėjimu susidurti su tam tikromis situacijomis. Gali būti susidūrimas su pačiu savimi, kitais, gamta, Dievu ar dvasine realybe. Susidurti, reiškia leisti mus pasiekti tam, kas yra prieš mus. Kaip skauto pavyzdys, išmoko „pastebėti mažas smulkmenas ir jas prisiminti“ („Skautybė berniukams“, 15 p.), taip ir tyrinėtojas turi atidžiai klausytis ir stebėti, kad nieko nepraleistų. Čia galima įžvelgti panašumų su draugyste. Taip, kaip draugas pastebi visas smulkmenas ir gali išklaudyti, ką kitas sako, taip ir nematomo tyrinėtojas gali susidraugauti su savimi, kitais, gamtos pasauliu, Dievu ar dvasine realybe.

Tyrinėtojai naudojami žemėlapiai ir nuorodomis

Prieš leisdamasis į ekspediciją tyrinėtojas kruopščiai ištiria pasirinktą sritį. Jis domisi patirtimis ir žiniomis tų, kurie jau anksčiau buvo tose ar panašiose vietose. Viskas gali būti pažymėta žemėlapiuose arba vadovuose. Kad ir kokie detalūs jie bebūtų, žemėlapiai ar vadovai niekada nebus visiškai išsamūs. Visada liks klausimų, į kuriuos negali atsakyti tokios knygos, tačiau jas vis tiek verta skaityti, kad susipažintume su aplinka ir sužinotume, į ką ypač verta atkreipti dėmesį. Religija gali būti laikoma ankstesnių nematomo tyrinėtojų išminties sandrauba. Jie pateikia žemėlapių ir nuorodų, tokių kaip dvasiniai ir religiniai raštai, pasakojimai apie gyvenimą ir patirtį tų, kurie prasmingai pažino nematomą. Todėl religijos padeda skautams atverti jų religinės tradicijos kultūrą, sustiprinti tyrinėjimo patirtį.

Tyrinėjimui būtinas pasirengimas ir planavimas

Galiausiai, tyrinėjimas nėra tas pats, kaip atsitiktinis daiktų radimas. Tyrinėjimas yra kryptinga veikla, kuriai kruopščiai ruošiamasi ir planuojama. Dvasinis ugdymas skautybėje yra tiek tyrinėjimas, tiek ir pasirengimas tyrinėti nematomą visą gyvenimą. Skautai formuojasi susidurdami su nematomu. Tikimės, kad jauni vyrai ir moterys, palikę judėjimą, ir toliau bus aktyvūs piliečiai.

Tyrinėjimas gali trukti visą gyvenimą

Atrodo, kad garsiausi tyrinėtojai yra priklausomi nuo savo ekspedicijų. Jie užsiima ekspedicijomis, o nuotykių dvasia yra svarbi jų asmenybės dalis. Net ir būdami vyresnio amžiaus, jie vis dar aktyviai ieško nuotykių. Kartais naujais nuotykiams tampa santuoka ar šeima, tačiau ir čia jie nepaliauja stebėti ir klausti. Jei skautybė nori būti sėkminga, ji taip pat turi įdiegti savo nariams nesibaigiančią nuotykių dvasią ir troškimą aktyviai ieškoti progų asmeniniam augimui ir tobulėjimui, įskaitant ir dvasinį bei religinį tobulėjimą. Iš tiesų suaugusieji, palikę skautų organizaciją, toliau augs ir keisis visą savo gyvenimą, daug vėlesnių gyvenimo iššūkių bus dvasingesni savo prigimtimi. Tinkamas požiūris į dvasinį ir religinį ugdymą skautybėje gali paruošti skautus suaugusiųjų gyvenimui.

Vadovų vaidmuo ir mokymas

Keletą žodžių galime tarti ir apie skautų vadovų vaidmenį ir koks pasiruošimas šiam vaidmeniui būtų tinkamas. Ruošiant skautus į ekspediciją egzistuoja keletas įgūdžių, kuriuos įgyti galime padėti mes. Labiau specifiniams dalykams galime kreiptis į kitus.

Tyrinėjant nematomą tokiais specifiniais įgūdžiais galėtų būti maldos ar meditacijos praktikos, pirminės žinios apie tam tikrą tikėjimą ar tradiciją. Pasitaikys atveju, kai skautų vadovai turės tokių žinių ir galės jomis pasinaudoti bei perteikti skautams.

Bendrieji nematomo tyrinėjimo įgūdžiai: nuotykių dvasia, orientacijos pagrindai, gebėjimas planuoti, rasti šaltinių ir specialistų, galinčių padėti, numatyti tyrinėjimams naudingas sritis – savybės, kurios geriausiai įgyjamos patiems tyrinėjant nematomą. Planuodamas ekspediciją, skautų vadovas tampa nebe vadovybės atstovu, bet bendrakeleiviui, kuris keliaus su skautais, prirėkus padrąsins juos, ras pagalbos šaltinių, kuriais bus galima pasinaudoti, ir išmokys kai kurių pagrindinių įgūdžių.

Kaip ugdytojai visi vadovai turėtų turėti žinių apie dvasinio ugdymo skautybės kontekste struktūrą ir modelį.

Vadovo įrankiai tyrinėjant nematomą

Turint omenyje simbolinę nematomo tyrinėjimo struktūrą, skatintume vadovus atkreipti dėmesį į šias priemones. Jos nėra skirtos specialiai dvasiniam ir religiniam ugdymui, tačiau gali būti labai svarbios šioje programos dalyje.

Pasinaudokite autentiška patirtimi

Mokymasis veikiant yra viena labiausiai vertinamų skautiško metodo dalių. Nematomo tyrinėjimas bus vaisingiausias, jei jis bus artimas grupės jaunuolių patirtims ir rūpesčiams. Kartais vadovas turi pasiūlyti veiklą, kurios gali suteikti skautams naujų patirčių. Reikėtų nedaryti išankstinių išvadų, kad tam tikros veiklos duos konkrečias patirtis.

Skatinkite stebėti

Tai natūraliausias veiksmas, kurį atlieka jaunuoliai. Kartais turime išmokti į daiktus pažvelgti kitu kampu. Kaip ir orientavimasi sudaro skirtingi elementai (kryptis, atstumas, laikas), kurie gali būti priskirti skirtingiems grupės nariams, taip ir stebėjimo sričių pasiskirstymas gali ugdyti naujus potyrius. Pavyzdžiui, jaunesniųjų skautų žaidimo metu vieni gali daugiau dėmesio kreipti į bendrą komandą, kiti – į atskirus žaidėjus, treči – į priešininkus, ketvirti – į tam tikras žaidimo taisykles, o dar kiti – galbūt į žaidimą stebinčio vadovo akis. Skautus reikėtų raginti kreipti tiek pat dėmesio netikėtiems dalykams, kaip ir tam, ką jie tikisi išvysti.

Tylos ir ramybės stebėjimas dažnai siejamas su nematomo pažinimu. Tokių meditacijų metu dalyviai gali būti raginami stebėti savo kūno pojūčius, širdies dūžius ir kvėpavimą, savo svorį, kylančias mintis ir t. t.

Jausmas – vertinkite pirmąjį įspūdį

Stebėti pirmąjį įspūdį gali būti ypač naudinga, nes jis atskleidžia mūsų charakterį. Suvokę, kaip dažniausiai reaguojame, galime šiuos savo asmenybės aspektus priimti ar stengtis pakeisti. Kartais sunku dalintis šiais asmeniniais išgyvenimais. Vadovas gali padėti sukurdamas palaikančią aplinką grupėje ir suteikdamas progą apmąstyti savo pirmuosius įspūdžius.

Pažinkite emociją ir jausmą

Išmokti kontroliuoti emocijas ir jausmus yra svarbi brandos dalis. Kadangi jie gali atrodyti neįveikiami ar gąsdinantys, dažnai yra užgniaužiami ir vėliau prasiveržia visiškai netikėtais būdais. Kartais sunku viską išsakyti žodžiais, bet kūrybiška veikla dažnai padeda jaunuoliams rasti būdų išreikšti savo jausmus „saugiai“.

Skatinkite klausti

Dvasinis ir religinis ugdymas yra vienas sudėtingiausių skautų programos aspektų. Mūsų dvasingumas dažnai yra brangiausia mūsų pačių dalis ir mes negalime įtraukti jaunuolių į dvasinį bei religinį tobulėjimą tikintis, kad jiems nekils klausimų apie mūsų šį. Todėl gali norėtis juos užgniaužti ir pereiti prie saugesnių, konkretesnių dalykų. Prireiks laiko ir drąsos, jei norime, kad jaunuoliai galėtų užduoti gilesnių klausimų, pavyzdžiui, „Kaip man tai suprasti?“, „Kaip turėčiau į tai reaguoti?“, „Koks žmogus esu ir koku turėčiau tapti?“

KAIP UGDYTI DVASINGUMĄ SKAUTIŠKŲ VEIKLŲ METU?

Dvasinės valandėlės samprata

Skautų dvasinė valandėlė yra svarbi ir dažnai klaidingai suvokiama skautų veiklos dalis. Tai nėra religinė procesija, pamaldos ar ritualas. Šiame skyriuje, pateikiant dvasinės valandėlės apibrėžimus, siekiama padėti skautams ir vadovams suorganizuoti veiksmingas dvasines valandėles:

Baden-Powellis dvasinę valandėlę apibūdino kaip „skautų sambūrį Dievui pašlovinti ir pilnesniam skautų priesakų bei įžodžio realizavimui kaip papildymą, bet ne pakaitalą įprastinėms religinėms apeigoms.“ („Skautų vadovui“ (1919)

„Mes nenorime kažkokios priverstinės bažnytinės procesijos, o savanoriško berniukų širdžių pakylėjimo, dėkojant už gyvenimo džiaugsmą ir troškimo ieškoti įkvėpimo bei jėgų stipresnei artimo meilei ir tarnystei.“ („The Scouter“ 1928 lapkritis).

Pažvelkime, ką reiškia šie apibrėžimai:

Skautų dvasinė valandėlė yra skautų sambūris. Tai gali vykti mažomis ar didelėmis grupėmis. Mažesnėse grupėse skautai gali labiau įsitraukti, pasidalinti išgyvenimais, suvokti, kad dvasingumas yra kažkas, kas juos veikia, suteikia prasmės ir kryptį gyvenimui. Didelėse grupėse skautai gali mėgautis kolektyvine patirtimi, galbūt aukštinti bendras skautybės vertybes ir tai, kokį poveikį jos daro jų gyvenimams.

„Dievui pašlovinti“

Baden-Powellio manymu, malda turėtų būti trumpa, kilti iš jaunuolių širdies ir būti sukurta iš dėkojimo ir maldavimo. Skautų dvasinė valandėlė turėtų sudaryti sąlygas skautams pasimelsti, ieškant išminties ir stiprybės stipresnei meilei ir didesnei tarnystei pagal savo religines tradicijas.

„Iki galo įgyvendinti skautų priesakus“

Skautybė pirmiausia rūpinasi tuo, kaip žmonės gyvena pagal savo įsitikinimus kasdieniame gyvenime. Todėl dvasinė valandėlė turėtų būti susijusi su skautų priesakais, skautybės moraliniu kodeksu. Dažniausiai minimi skautų priesakai ar susiejama su kalba ir / arba jie pakartojami skautų dvasinės valandėlės metu. Taip pat gali būti tiesiog pateikiamas etinis turinys, kurį skautai gali patys susieti su skautų priesakais.

Būdingas ir kitų skautiško metodo elementų pasitelkimas. Religinės apeigos dažnai yra griežtos struktūros. Skautų dvasinėje valandėlėje galima mokytis veikiant priimtinausiai dalyvaujantiems jaunuoliams.

Skautų dvasinės valandėlės organizavimas

Skautų dvasinę valandėlę sudaro pasakojimų, turinčių moralinę ar dvasinę potekstę, rinkinys.

Pasakojant istoriją ar pasakėčią, nereikia aiškinti jos prasmės. Pasakėčioje glūdinti tiesa neišryškėja tol, kol klausytojai nepasirengia jos suprasti. Skautus gali atgrasyti moralizavimas, užuot toliau mažčius apie pasakojimą ir vėliau jį supratęs.

Skautų priesakų ir įžodžio refleksija gali vykti pasakojimo, istorijos ar trumpo vaidinimo, iliustruojančio tam tikrą aspektą, forma. Jei sakoma kalba, ji turėtų būti trumpa.

Kad skautai lengviau susikauptų, dvasinę valandėlę geriau organizuoti ypatingoje vietoje, kurioje paprastai nevykdoma veikla. Atokesnė nuo stovyklos erdvė gali būti naudinga ir dėl kitos priežasties – pasibaigus dvasinei valandėlei grupė gali grįžti į stovyklą tyloje, po vieną, kad kiekvienas ramiai apmąstytų išsakytas mintis.

Dvasinės valandėlės turėtų planuoti skautai arba vadovai. Planuojant galima pasitelkti daugybę įkvėpimo šaltinių. Senovės išminties knygos, tokios kaip: Koranas, Biblija ar kiti religiniai tekstai, vaikų pasakojimai, Baden-Powellio raštai ir „Džiunglių knyga“ – puikūs šaltiniai šiam tikslui.

Atminkite, kad nėra jokios apibrėžtos dvasinės valandėlės struktūros: nebūtina įtraukti skaitymų ar maldų, jei jų nesinori. Tiesą sakant, akcentavimas, kad tai, kas yra sakoma, yra malda, gali atitraukti skautų dėmesį nuo žodžių.

Jei ketinama įtraukti maldą, būtina įsitikinti, kad ji priimtina visiems dalyvaujantiems. Maldas gali pradėti žodžiai „Esame dėkingi už...“, užuot „Dėkojame Dievui už...“, jei norima prisitaikyti prie situacijos, kad daug religijų, tokių kaip džainizmas ar budizmas, neturi Dievo sąvokos.

Nors ir svarbu išskirti dvasinę valandėlę iš kitų dienos veiklų, jei ji per daug sureikšminama, tai gali blaškyti skautų dėmesį ir tikslas nebus pasiektas. Skautai turėtų suvokti, kad mąstymas apie dvasinės sąvokas yra įprasta gyvenimo dalis ir neturėtų apsiriboti tam tikromis vietomis ar progomis.

Atvirų grupių dvasinės valandėlės

R. B. Powell'is patarė, kad „skautų dvasinės valandėlės turėtų būti atviros visiems tikėjimams ir turėtų būti taip organizuojamos, kad nieko neižeistų“ (“The Scouter“, 1928 lapkritis). Dažniausiai to pasiekama pasirinkus elementus, Baden nesusijusius su kuria nors konkrečia religija. Požiūris į gyvenimą kartu su įvairių tikėjimų žmonėmis pastaraisiais dešimtmečiais pasikeitė ir dabar plačiau suvokiama, kad nėra absoliučiai neutralaus požiūrio. Gali pasitaikyti atvejų, kai teksto adaptavimas gali jį iškraipyti ar gali būti palaikytas įžeidimu. Todėl renkantis tekstus geriau įtraukti jaunuolius ir užtikrinti, kad žmonės galėtų apmąstyti juos, užuot jautę pareigą viešai jiems pritarti.

TARPRELIGINIS DIALOGAS SKAUTYBĖJE

„PER SKAUTŲ JUDĖJIMA JAU PASIEKĖME, KAD JAUNI ĮVAIRIŲ ŠALIŲ PILIEČIAI GALVOTŲ APIE TAIKĄ IR GERĄ VALIĄ VIENAS KITO ATŽVILGIU. TURIME JAUNUOLIUS, KURIE VISI VEIKIA PAGAL TUOS PAČIUS SKAUTŲ PRIESAKUS IR IDEALUS, TVELGIA VIENI Į KITUS KAIP Į BROLIUS IR SESES.“ (“CITIZENS OF THE WORLD“, 23 p.)

UGDYMAS TAIKAI IR TARPRELIGINIAM DIALOGUI

Religija ir smurtas

Pasaulio įvykiai pateikė daugybę religinio smurto, nuosavybės ir gyvybės naikinimo pavyzdžių. Žmonės gali priklausyti bendruomenėms, kuriose nuo seno vyrauja panieka tarp skirtingų religijų, kuriose klesti religinė prievarta, nesantaika ir persekiojimai.

Kokiu pagrindu susitinka skirtingų tikėjimų žmonės? Kaip galime rasti būdų bendrauti ir bendradarbiauti dėl dalykų, kurie reikšmingi mūsų moralei ir dvasiai, užuot kivirčijęsi ir ieškoję skirtumų? Kaip religija gali vykdyti savo tikrąją funkciją – vesti į asmens pilnatvę ir socialinę darną?

Skatinti dialogą ir atvirumą

Nors aišku, kad dialogo rūšiai ir skautybės vaidmeniui skatinant dialogą būtinai daug išsamesnis nagrinėjimas, visgi galime pateikti keletą pirminių pastebėjimų. Martinas Buberis, dialogo filosofas, teigia, kad pažinoti asmenį yra virš žinojimo apie jį. Dialogu siekiama geriau pažinti kitus. Baden-Powellis taip pat vylėsi, kad pažinodami kitus skautus kaip savo brolius/seses, žmonės ne taip greitai ryšis karui ir padės sukurti geresnę pasaulio tvarką. Skautybė galėtų būti laikoma visuomenės modeliu.

Skautiškas metodas remia dialogą formuodamas žmones, kurie gali priimti kitus ir suvokti, kad kiekvienas yra unikalus ir gali būti kitos kultūros ar religijos, nei jie patys. Tai daroma kuriant atmosferą, kurioje skatinama tyrinėti, išlaisvinant žmones nuo emocinio poreikio, kuriamo išankstinės nuomonės, padedant jiems pakankamai gerai suvokti savo įsitikinimus, kad jų negąsdintų kitų pažiūros, suteikiant galimybę bendrauti su kitais kaip su broliais ir sesėmis, kartu veikti bendro tikslo link.

Per pirmąjį skautybės šimtmetį siekta skirtingų šalių ir tautų dialogo. Prasidedant antrajam, dialogo ir bendravimo reikia tarp skirtingų įsitikinimų ir pasaulėvaizdžių, įskaitant ir skirtingas religijas. Skautai nebūtinai išmokomi paaiškinti savo tikėjimą ar įsitikinimus. Tačiau jie gali pasiaiškinti, kas jiems svarbu, kas jų gyvenimui suteikia pilnatvės ir prasmės. To pakanka tarpreliginiam dialogui skautybėje skatinti: daug svarbiau, kad būtų gerbiami žmonės, nei kad būtų suprastos tikėjimo sistemos.

Nacionaliniai ir tarptautiniai skautų renginiai, pasauliniai renginiai suteikia ypatingų progų dialogui ir susitikimui. Svarbiausi jų yra tie, kuriuose skautai gyvena vieni šalia kitų, kartu patiria stovyklos gyvenimą ir tiesiogiai mato, kaip tikėjimas veikia šalia esančių skautų gyvenimus. Bendrai valgydami ir dalyvaudami užsiėmimuose, jie gali vieni kitiems užduoti klausimų neformaliu ir priimtiniu būdu.

Tokiuose renginiuose taip pat pasitaiko galimybių dalyvauti labiau apibrėžtose veiklose, kur skautai gali sužinoti apie skirtingas religines tradicijas ir galbūt geriau suvokti savąsias. Kadangi skautybė gali tai daryti tik bendradarbiaudama su religinėmis bendruomenėmis, būtina užtikrinti, kad būtų visapusiškai išnaudojamas skautiškas metodas.

Skirtingų religinių grupių buvimas skautybėje (ypač per Pasaulinį skautų tarp-religinį forumą) suteikia galimybę nuolat ugdyti pasitikėjimą tarp jų ir tobulinti ugdymo programą.

Ši grupė remiasi geros praktikos pavyzdžiais šalyse ir renginiuose, kuriuose per skautybę susitinka skirtingų religijų jaunuoliai. Daugelyje šalių vietos bendruomenėse egzistuoja didelė religijų įvairovė ir dažnai skautų organizacijos dirba siekdamos skautybę padaryti priimtina visiems bendruomenės nariams.

Kai kalbamės apie tikėjimo dalykus, turime kalbėti jautriai, sąžiningai ir atvirai. **Tai reiškia:**

1. suvokti, kad nuoširdžiam bendravimu ir svarbus ne tik kalbėjimas, bet ir klausymas;
2. būti atviram apie savo įsitikinimus ir religines normas;
3. neiškreipti ir nesielgti nepagarbiai kitų žmonių tikėjimo ir praktikų atžvilgiu;
4. ištaisyti ir nesusipratimus ar nepagarbų elgesį ne tik savo, bet ir kitų religijų atžvilgiu kiekvieną kartą su tuo susidūrus;
5. neslėpti savo ketinimų;
6. suvokti, kad oficialiuose tarpreliginiuose susitikimuose.

Ne visada lengva gyventi ir dirbti kartu. Religijos pažadina gilius jausmus, kurie kartais įgyja griaunančias formas. Kai tai nutinka, turime remtis savo tikėjimu, reaguoti taikiai ir supratingai. Tikrieji religijos vaisiai yra gydantys ir teigiami. Mes turime daug ko vieni iš kitų pasimokyti, nepamindami savo asmenybių. Kartu, atvirai ir pagarbiai klausydami ir atsakydami, galime judėti į priekį ir dirbti taip, kad būtų atsižvelgiama į skirtumus, bet remiamasi bendromis viltimis ir vertybėmis.

Bendros vertybės, slypinčios skautų priesakuose ir įžodyje, suteikia pagrindo gyventi ir dirbti kartu kaip skautams. Taip galime pažinti savo skirtumus ir stengtis geriau vieni kitus suprasti. Šios bendros vertybės ir siekis kurti taikesnį pasaulį skautybei suteikia ypatingą vietą tarpreliginiame dialoge.

KITI ĮVAIRŪS METODINIAI IR STRATEGINIAI UŽSIĖMIMAI (skautų ir patyrusių skautų amžiaus grupės skautams)

1. „KOKS ESU?“

Amžius: 11—18 m.

Tikslas: geriau suprasti save ir kitus, kelti savivertę.

Reikalingos priemonės: užduočių lapai „Koks aš esu?“ (pridėti sekančiame puslapyje); rašymo priemonės.

Vadovas dalyviams turi išdalinti lapus „Koks aš esu?“, vaikai turi užbaigti pradėtus sakinius. Labai svarbu pabrėžti, kad niekas neskaitytų to, ką jie parašė tam, kad vaikai atvirai ir sąžiningai atliktų užduotį. Vaikams atlikus užduotį, pasiūlykite jiems pasakyti po vieną savybę iš tų, kuriomis jie žavisi. Visas vaikų savybes svarbu užrašyti ant lentos ar ant didelio formato lapo, kad visi vaikai jas matytų, o jei savybės kartojasi – prie jų pažymėkite varneles.

Paskui galima skautams užduoti tokius klausimus:

1. Ar buvo sunku atlikti užduotį? Kodėl?
2. Ar varžėtės rašydami teigiamus dalykus apie save, nors ir žinodami, kad niekas jų neskaitytų? Ar buvo sunku tai daryti? Kodėl?
3. Kaip jaučiatės galvodami apie savo teigiamas savybes?

Antrame refleksijos žingsnyje tegul vaikai perskaito surašytas jų išskirtas savybes ir tęskite diskusiją tokiais klausimais:

1. Ar šis sąrašas jums ką nors sako apie tai, kokiais žmonėmis mes žavimės?
2. Ar mes žavimės neigiamais žmonių bruožais? Kodėl taip arba kodėl ne?

Diskusijos metu svarbu prakalbinti kuo daugiau vaikų. Pabaigoje svarbu kiekvienam vadovui pabrėžti, kad yra svarbu teigiamai save vertinti ir pagirti už geras savybes. Svarbu nepamiršti, kad net ir patys šauniausi žmonės turi tam tikrų savybių, kuriomis mes nebūtinai žavimės. Tuo mes ir įdomūs, kad esame įvairiapusiški. Baigdami šią užduotį pasakykite, kad su užduoties lapais vaikai gali padaryti, ką nori.

Užduoties lapas, skirtas žaidimui „Koks aš esu?“

Aš labiausiai myliu šiuos žmones, nes.....

.....

Aš didžiuojuosi savimi, kai.....

.....

Aš esu mielas žmogus, nes.....

.....

Aš labiausiai žaviuosi šiais žmonėmis.....

.....

Man labiausiai patinka šios jų savybės.....

.....

Dvi vertingiausios mano savybės yra tokios.....

.....

Geriausia, ką esu padaręs gyvenime, yra.....

.....

2. TEIGIAMAI DALYKAI APIE KITUS

Amžius: 15-18 m.

Tikslas: išreikšti pagarbą kitiems, komandos formavimas.

Reikalingos priemonės: lapeliai su dalyvių vardais, rašikliai.

I UŽDUOTIES DALIS:

Kiekvienam dalyviui duokite išsitraukti po lapelį, kuriame parašyti kitų grupės dalyvių vardai (lapelyje po vieną vardą). Padalinkite dalyviams po tuščią lapelį ir rašiklį ir paprašykite juose parašyti po du gerus dalykus tam žmogui, kurio vardą jie išsitraukė, – tai gali būti palinkėjimas, komplimentas už šaunias to žmogaus savybes ir pan. Užrašytus gerus dalykus dalyviai turi padovanoti tam, kurio vardą jie ištraukė.

Kiekvienas vaikas gavęs lapelį su jam skirtais komplimentais ar palinkėjimais, gali garsiai perskaityti tai, kas ten parašyta ir pasidalinti su kitais žaidimo dalyviais.

Pristatančiam galima užduoti tokius klausimus:

1. Ar jį nustebino tai, kas buvo parašyta? Taip arba ne? Kodėl?
2. Ar jis tikėjosi, kad taip galvoja, apie jį parašęs žmogus? Kodėl?
3. Galima paklausti, ar dalyvis kada nors galvojo apie šias savo savybes?

II UŽDUOTIES DALIS:

„Kaip rodome pagarbą?“

Tikslas: įvardyti kuo daugiau būdų, kaip yra rodoma pagarpa kitam.

Paprašykite, kad dalyviai įvardytų kuo daugiau pavyzdžių apie tai, kaip mes parodome pagarbą kitam žmogui. Šiuos teiginius užrašykite vaikams matomoje vietoje (ant lentos ar ant didelio formato lapo). Jei dalyviams sunkiai sekasi sugalvoti, užveskite juos ant kelio. Perskaitykite visus užrašytus teiginius ir paprašykite, kad dalyviai išrinktų penkis teiginius, kurie, jų manymu, yra svarbiausi.

3. VAIDINIMAI APIE PAGARBŲ IR NEPAGARBŲ ELGESĮ

Amžius: 14–18 m.

Tikslas: aptarti tinkamą reagavimą į nepagarbų elgesį.

Reikalingos priemonės: užduoties lapai „Situacijos“.

Šią užduotį atlikti pakvieskite keletą dalyvių (savanorių), kurie turės suvaidinti toliau nurodytas situacijas, kurios sudėtos būna į situacijų lapą. Šių situacijų garsiai visai grupei neskaitykite, jas duokite tik vaidinantiems dalyviams.

Pastaba: situacijų lapus galima parengti norima tema, pavyzdžiui, naudoti situacijas, su kuriomis susiduriate, dirbant skiltyje ir panašiai. Tokiam tikslui naudojant žaidimą, jis taps dar efektyvesniu ir prasmingesniu. Geriausia, kad situacijų lapą sudarytų ne mažiau negu penkios situacijos. Situacijas lape galima dėlioti dialogų forma, pakeičiant veikėjų vardus ir pan. Suvaidinus visas istorijas, vadovas ir visa grupė turi įvardyti netinkamą elgesį ir aptarti, kaip reikėtų tinkamai pasielgti tokioje situacijoje ir kodėl. Tada situacija yra suvaidinama dar kartą, parodytant, kaip tokioje situacijoje būtų teisinga elgtis (jei vaidinimo metu nebuvo pateiktas tinkamo elgesio pavyzdys).

Po vaidinimų galima užvesti diskusiją, pateikiant tokius klausimus:

1. Kaip atskirti tyčinį nepagarbų elgesį nuo netyčinio?
2. Paprašoma dalyvių papasakoti situaciją, kurioje su jais kas nors nepagarbiai pasielgė, ir aptarti, kaip dalyvis tuo metu jautėsi ir kas padėjo į nepagarbą neatsakyti tuo pačiu.

Apibendrinami šią užduotį galite su dalyviais daugiau padiskutuoti apie tai, iš kokio elgesio, iš kokių požymių galima atskirti suvokiamą ir tikrą nepagarbą, bei kaip reikėtų reaguoti tokiose situacijose, kad nepakenktume sau ir kitiems.

4. SPROGIMAS

Amžius: nuo 17 m.

Tikslas: bendradarbiavimui ugdyti.

Nuveskite visus dalyvius kartu į patalpą, iš kurios jie turės grįžti atgal. Paaiškinkite jiems, kad įvyko sprogimas ir jie visi yra sužeisti.

Jų užduotis: vaidinant savo sužeidimą ar negalią, kuri bus nurodyta kiekvienam atskirai duotame lapelyje, nukeliauti į „ligoninę“, atgal į auditoriją, į vietą, iš kurios atėjo. Kiekvienam dalyviui duokite lapelį, kuriame parašyta, kokį sužeidimą jis patyrė. Kai žmogus perskaito, tuoj pat turi įsijausti į savo vaidmenį, pavyzdžiui, netekęs sąmonės dalyvis negali niekam pranešti, kad jis be sąmonės, ir turi tylėti, ir t.t. Gali būti tokie sužeidimai: sąmonės netekimas, nebylumas, apakimas, paralyžius, nesugebėjimas valdyti kairės kojos ir kt. Tuos pačius „sužeidimus“ galima priskirti keliems žmonėms.

Po to, kai visi dalyviai grįžta (pereina) į kitą auditoriją / numatytą vietą, aptarimui užduokite tokius klausimus:

1. Kaip nuvykote į ligoninę?
2. Kurie žmonės padėjo kitiems?
3. Ką išmokote iš šio užsiėmimo?
4. Kaip jautėtės jums priskirtame vaidmenyje?
5. Ar veikėte kaip grupė, ar kiekvienas už save?
6. Kuris vaidmuo jums būtų buvęs sunkiausias. Kodėl?
7. Ką sužinojote apie save iš šio užsiėmimo?
8. Ką sužinojote apie savo grupę?
9. Kaip elgėsi tie žmonės, kurie galėjo ir kalbėti, ir matyti. Ar jie ėmėsi iniciatyvos? Jeigu ne, kodėl?

5. LENGVAS GRĮŽTAMASIS RYŠYS

Amžius: nuo 17 m.

Tikslas: išryškinti grupės narių skirtumus ir panašumus bei išmokti aiškiai ir konstruktyviai kalbėti apie kitą ir save.

Suskirstykite dalyvius poromis. Partneriai turi vienas kitą pažinoti. Suskirstę į poras, pasiūlykite partneriams atsisėsti vienas priešais kitą ir kurį laiką tyliai žiūrėti vienas kitam į akis. Paskui paprašykite vieno dalyvio per tris minutes pasakoti kitam, kuo jie, jo nuomone, yra panašūs. Dalyvis gali pradėti sakinį tokiais žodžiais: „Aš panašus į Tave, nes, kaip man atrodo mes abu darbštūs/mes abu esame vyriausi vaikai savo šeimoje/mes abu esame aukšto ūgio ir kt.“ Kai vienas dalyvis kalba, kitas tylėdamas jo klauso ir nieko nekommentuoja. Po trijų minučių partneriai keičiasi vaidmenimis.

Kito etapo metu paprašykite partnerius kalbėtis apie savo skirtumus. Šiuo atveju vienas iš partnerių sakinį gali pradėti žodžiais: „Aš ne toks kaip Tu, nes aš vyresnis/aš uždaro būdo, o su Tavimi lengva bendrauti“. Po trijų minučių apsikeičiama vaidmenimis.

Atlikus užduotį, pasiūlykite partneriams poroje ją aptarti ir apibendrinant atsakyti į klausimus:

1. Kur jų nuomonės ir gyvenimiškos pozicijos sutampa?
2. Ką naujo kiekvienas sužinojo apie savo partnerį?

Po aptarimo porose, inicijuokite aptarimą grupėje. Užduokite tokius klausimus:

1. Ką buvo malonu išgirsti apie save, o ką buvo sunku priimti?
2. Ką buvo lengva pasakyti apie kitą, o ką sunku?
3. Kokiais pasakymais galima įžeisti kitą?
4. Kaip reikia kalbėti, kad kitas nebūtų nepatenkintas ar įžeistas?

6. KLAUSYMO IR NESIKLAUSYMO PRATIMAS

Amžius: nuo 16 m.

Tikslas: išmokti klausyti vienas kito, ugdyti pagarbą ir pasitikėjimą komandoje.

Grupės dalyviai suskirstomi poromis. Vienas yra pasakotojas, kitas – klausytojas. Pasakotojams duokite instrukciją, klausytojams kalbėti kokia nors tema porą minučių. Pokalbiai vyksta keturis kartus.

Klausytojams duodamos keturios skirtingos instrukcijos:

1. Atidžiai klausytis pasakotojo.
2. Nesiklausyti pasakotojo.
3. Trukdyti pasakotojui (pertraukinėti, užduoti netikėtus klausimus ir pan.).
4. Iš pradžių klausyti pasakotojo, o paskui – nebesiklausyti.

Aptarimo metu užduokite klausimus:

1. Kaip galima parodyti kitam žmogui, kad jo klausaisi?
2. Kas rodo, kad kitas žmogus tavęs nesiklauso?
3. Kaip sekėsi pasakoti skirtingose situacijose – kai tavęs klausosi, nesiklauso, trukdo ir kt.?
4. Koks klausytojo elgesys padeda pasakoti, o koks – trukdo?

7. ŠNABŽDESIAI

Amžius: nuo 16 m.

Tikslas: skirtas klausymosi įgūdžiams lavinti.

Paaiškinkite, kad jūs ketinate paprašyti visų dalyvių, išskyrus vieną, išeiti iš kambario ir kad likusiam dalyviui turėsite kažką papasakosite, kai visi kiti išeis. Paskui į kambarį dalyvius kvieskite po vieną. Pirmam įėjusiam papasakokite istoriją. Toliau tas žmogus turi perpasakoti išgirstą istoriją į kambarį įėjusiam kitam dalyviui ir t.t. Taip užsiėmimas tęsiamas, kol istoriją išgirsta paskutinis grupės narys. Istorija, kurią jūs pasakosite, turi būti neilga, tačiau joje turi būti tam tikrų detalių (vardų, skaičių, datų).

Užsiėmimo pabaigoje paprašykite dalyvių, kad jie užrašytų, kaip istorija skiriasi nuo tos versijos, kurią jie girdėjo (ko nebuvo pasakyta, kas buvo pridėta, o kas buvo pakeista). Papasakokite istoriją dar kartą visai grupei ir padiskutuokite apie pokyčius, kurie atsirado.

Galima užduoti tokius klausimus:

1. Kokia informacija buvo „pamesta“?
2. Į ką klausydami kitų dažniausiai atkreipiame dėmesį?
3. Kokios gali būti informacijos iškreipimo perdavimo metu pasekmės?
4. Kaip jų galima išvengti?

8. BALIONAI

Laikas: 20–30 minučių.

Grupės dydis: 10–40 žmonių.

Tikslai:

1. sukurti pozityvią grupės atmosferą;
2. pamąstyti apie engimo, diskriminacijos ir atskirties mechanizmus;
3. nukreipti grupę link pozityvaus veiksmo, paskatinti tęsti užsiėmimus.

Priemonės:

1. 2 balionai kiekvienam dalyviui;
2. 2 virvelės (apie 50 cm ilgio) kiekvienam dalyviui;
3. nenutrinamas flomasteris arba žymeklis visiems;
4. vienas lipnių lapelių ir pieštukų rinkinys;
5. lenta užrašams;
6. kambarys turėtų būti didelis, kad žmonės galėtų bėgioti, o centrinėje erdvėje neturėtų būti nei kėdžių, nei stalų.

Paprašykite kiekvieno dalyvio minutėlę pagalvoti, kokiaje visuomenėje jis norėtų gyventi ir paprašykite tokią visuomenę nusakyti vienu ar dviem bruožais. Paprašykite jų užrašyti tuos bruožus ant lipnaus lapelio ir tuomet po vieną prieiti prie lentos ir priklijuoti. Tuomet paprašykite dalyvių pagalvoti apie du dalykus, „grandines“, kurios trukdo pasiekti šiuos du idealios visuomenės bruožus. Išdalykite žymeklius, duokite kiekvienam žmogui po du balionus ir po dvi virveles. Paprašykite pripūsti balionus ir ant jų didelėmis raidėmis užrašyti dvi „grandines“, kurios trukdo įgyvendinti jų svajonių visuomenę. Eikite ratu ir paprašykite kiekvieno paeiliui pasakyti po du žodžius, kuriuos užrašė ant savo balionų. Pasakykite grupei, kad jie dabar turi galimybę sutraukti „grandines“. Kiekvienas žmogus turi užsirišti balionus prie kiekvienos kulkšnies. Kai visi pasiruošę, paaiškinkite, kad norėdami nutraukti grandines, jie turi susprogdinti balionus.

Kad būtų linksmiau ir konkuruotų tarpusavyje, galite pasiūlyti dalyviams bandyti susprogdinti vieniems kitų balionus, saugant savuosius.

Pastaba: vadovas turi duoti ženklą, kada bus galima sprogdinti balionus.

Refleksijos metu užduokite tokius klausimus:

1. Kaip jautėtės atlikdami šią užduotį?
2. Kas yra tos grandinės, kurios taip sunkiai mus „slegia“? Iš kur jos atsiranda?
3. Kaip jūs manote, ar yra žmonių, kurie nešioja daugiau grandinių negu kiti?
4. Kas jie tokie?
5. Ar mes galime kaip nors jiems padėti nutraukti grandines?

9. GARBINIMAS

Laikas: nuo 45 minučių iki 2 valandų (atsižvelgiant į grupės dydį).

Grupės dydis: neribotas narių skaičius.

Analizuojamos temos: susidaryta išankstinė nuomonė, stereotipai ir išankstinės nuostatos.

Tikslai:

1. gilintis į mūsų stereotipus ir išankstines nuostatas apie kitus žmones;
2. suprasti, kaip veikia stereotipai;
3. ugdyti pagarbą ir toleranciją.

Priemonės:

1. sąrašas dalykų, kuriuos dalyviai turės nupiešti;
2. dideli lapai ir žymeklis balams užrašyti;
3. popieriaus lapai (A4 dydžio) ir rašikliai grupės piešiniam;
4. lipni juostelė ar smeigtukai piešiniam prikabinti.

Paprašykite dalyvių sudaryti grupes po tris žmones. Pasakykite komandoms pasiimti keletą popieriaus lapų, pieštuką ir atsisėsti šiek tiek toliau nuo kitų grupelių. Pasikvieskite po vieną narį iš kiekvienos komandos ir pasakykite jiems po žodį. Liepkite jiems sugrįžti į savo grupes ir nupiešti žodį, kurį komandos nariai turės pasistengti atspėti. Jie gali nupiešti tik tai, ką įsivaizduoja. Negalima piešti nei skaičių, nei žodžių. Negalima kalbėti, išskyrus tuos atvejus, kai patvirtinamas teisingas atsakymas. Komandos nariai gali sakyti savo spėjimus, bet negali užduoti klausimų. Kai žodis atspėjamas, komanda turi sušukti. Pažymėkite balą ant didelio lapo. Po kiekvieno ėjimo paprašykite piešėjo užrašyti ant piešinio, koks tai buvo žodis, nesvarbu, ar piešinys buvo baigtas, ar ne. Paprašykite, kad komandos išsirinktų kitą piešęją (paprastiausiai piešėju gali tapti žodį atspėjęs dalyvis). Stebėkite, kad kiekvienas žaidėjas bent vieną kartą būtų piešęs.

Pabaigoje paprašykite grupių prisegti savo piešinius ir palyginti bei padiskutuoti apie skirtingas žodžių interpretacijas ir susidarytą nuomonę.

Pastaba: jei grupė yra nedidelė, tai galima žaidimą žaisti ir vienoje grupėje. Žodžius, taikomus žaidime, galima parinkti pagal analizuojamas temas sueigų metu, tai gali būti stereotipai apie visuomenę, kitas tautas ir pan.

Po žaidimo refleksiją geriausia pasidaryti mažose grupelėse, savo komandose, užduodant klausimus: ar užsiėmimas buvo sudėtingas? Kodėl?

Atsakant į klausimus:

1. paprašykite žmonių pažiūrėti į piešinius ant sienų ir palyginti skirtingą susidarytą vaizdą ir būdus, kaip žmonės interpretavo tuos pačius žodžius;
2. paklauskite, ar susidaryta nuomonė atitinka realybę, ir paprašykite piešėjų pasakyti, kodėl jie pasirinko būtent tokį vaizdavimo būdą;
3. tęskite diskusiją, kodėl turime tokią susidarytą nuomonę (negatyvią ar pozityvią) ir kaip ji gali paveikti mūsų santykius su žmonėmis.

10. BRANGUS DRAUGE...

Laikas: užsiėmimas turėtų būti skaidomas į kelis užsiėmimus. Būtų galima naudoti kelių sueigų metu, skirtų konkrečioms temoms ar žygių/stovyklų metu.

Grupės dydis: 5–30 žmonių.

Tikslai:

1. padrašinti dalyvius išreikšti savo požiūrį ir jausmus;
2. skatinti empatiją;
3. ugdyti pagarbą sau ir kitiems;
4. stiprinti komandos tarpusavio ryšį.

Priemonės: rašikliai ir popierius.

Žaidimas yra suskirstytas į 4 dalis:

A.dalis (apie 30 minučių): išrinkite du arba tris dalyvius ir paprašykite jų parašyti asmeninį laišką kitam grupės nariui tam tikra tema, pavyzdžiui, ką mums reiškia būti skautu ir t.t. Laiškai turėtų baigtis klausimu, pavyzdžiui, „ką tu apie tai manai?“, „ar galėtum man padėti?“, „kokia yra tavo nuomonė?“.

B.dalis (apie 15 minučių): kito susitikimo pradžioje paprašykite tų, kurie rašė laiškus, perskaityti juos visai grupei.

C.dalis (30 minučių): paprašykite tų žmonių, kuriems laišakai buvo adresuoti, parašyti atsakymus.

D.dalis (45 minučių): susitikimo pabaigoje arba kito grupės susitikimo metu paprašykite perskaityti atsakymus.

Refleksiją galima pradėti šiais klausimais:

1. Ar buvo sunku rašyti laiškus kitiems?
2. Ar žmonės, kuriems rašėte buvo gerai pažįstami? Jeigu ne, ar tai pasunkino užduotį?
3. Ką sužinojote klausydamiesi laiškų skaitymo?

11. SVAJONĖS

Analizuojamos temos:

1. lygybė, nepaisant kultūrinės ar etninės kilmės;
2. solidarumas ir empatija tarp grupės narių.

Laikas: apie 60 minučių.

Grupės dydis: 6–40 dalyvių.

Tikslai:

1. ugdyti pagarbą sau ir kitiems;
2. skatinti solidarumą ir empatiją, sukurti pozityvią atmosferą grupėje;
3. skatinti bendradarbiavimą;
4. pažinti vieniems kitus ir formuoti stiprią komandą.

Priemonės: rašomoji lenta (arba didelio formato lapai) ir žymekliai – kiekvienai grupei po vieną rinkinį.

Šio užsiėmimo organizavimas priklauso nuo grupės dydžio. Jeigu grupę sudarys apie dešimt žmonių – užtenka palikti kaip vieną komandą. Jeigu grupė didesnė, tai galima padalinti grupelėmis po 5-6 žmones. Paprašykite kiekvieno pirmąsias 5 minutes pagalvoti, kaip jie įsivaizduoja ateitį – šeimą, darbą, pomėgius, namus, asmeninį tobulėjimą ir kt. Tuomet paprašykite žmonių pasidalyti savo svajonėmis ir troškimais – nupiešti bendrais bruožais ant didelių lapų, papasakoti, ką pavaizdavo ir kodėl tai jiems yra svarbu. Vėliau paprašykite kiekvieno žmogaus asmeniškai arba grupės pasakyti 3 konkrečius dalykus, kurie neleidžia jiems pasiekti savo troškimų ir 3 konkrečius dalykus, kuriuos jie, kaip grupė (ar organizacija), gali padaryti kartu, kad priartėtų prie savo svajonių ar tikslų įgyvendinimo.

Refleksijos metu galima užduoti tokius klausimus:

1. Kaip jautėtės ir kokias emocijas patyrėte atlikdami šią užduotį?
2. Kas jus nustebino?
3. Kaip jūs manote, ar kiekvienas turėtų turėti teisę siekti savo tikslų?
4. Kaip jūs manote, ar vieni žmonės turi daugiau galimybių negu kiti? Kas, kodėl ir ar tai teisinga?
5. Kaip praktiškai jūs galite padėti vieni kitiems įveikti kliūtis ir įgyvendinti savo svajones?

12. ETIKETĖS

Laikas: 45 minutės.

Grupės dydis: 10 ir daugiau asmenų.

Tikslai:

1. patyrinėti ryšį tarp to, ko iš mūsų tikimasi, ir to, kaip elgiamės;
2. geriau suvokti mūsų elgesio įtaką kitiems;
3. ugdyti supratingumą ir pasitikėjimą kitais.

Priemonės: kiekvienam grupės nariui reikės po vieną lipnaus popieriaus lapelį, maždaug 5 cm ilgio, 2 cm pločio. Vadovas turėtų užrašyti vieną būdo savybę ar bruožą ant kiekvieno lapelio, pavyzdžiui: neatsakingas, protingas, drąsus, nesąžiningas ir t.t.

Prikljuokite po lapelį kiekvienam žaidėjui ant kaktos, bet neleiskite pažiūrėti, kas ant jo parašyta. Paaiškinkite grupei užduotį. Pabrėžkite, kad užduoties metu jie turi elgtis vieni su kitais pagal etiketes. Pavyzdžiui, jei kieno nors „etiketė“ yra „tingus“, visi turi elgtis su juo kaip su tinginiu (bet niekada nevertoti žodžio ant lapelio). Žaidėjai turėtų stengtis atlikti užduotį ir kartu elgtis su kitais pagal stereotipus, nurodytus lapelyje. Žaidimo pabaigoje kiekvienas žaidėjas gali spėti, kas jo lapelyje buvo nurodyta.

Refleksijos metu galima užduoti tokius klausimus:

1. Kaip kiekvienas dalyvis jautėsi užsiėmimo metu?
2. Ar buvo sunku elgtis su kitais žmonėmis pagal jų „etiketes“?
3. Ar kas nors pradėjo elgtis pagal „etiketę“, tai yra ar kas nors, gavęs lapelį „šmaikštus“, nepradėjo pasakoti juokų ir elgtis lyg labai pasitikėtų savimi? Ar kas nors, pavadintas „tinginiu“, nenustojė bendrauti ir dalyvauti užsiėmime?
4. Kokias „etiketes“ prikljuojame žmonėms realiame gyvenime? Kaip tai juos paveikia ir kaip tai paveikia mūsų nuomonę apie juos?
5. Kas, kaip jūs šiame žaidime, turi tokias „etiketes“ realiame gyvenime? Kodėl?
6. Ar jos teisingos? Kodėl?

13. AŠ TAIP PAT

Laikas: 30 minučių.

Grupės dydis: 10–12 žmonių.

Tikslai: stiprinti grupę ir ugdyti pagarbą sau ir kitiems.

Iš pradžių visiems reikia susėsti ratu ir paprašyti, kad kiekvienas dalyvis prisimintų kokį nors asmeninį faktą ar būdo savybę, kurią mano esant išskirtinę ir tyliai apie ją pagalvoti, kitiems žaidėjams neskelbti. Reikėtų paskirti vieną žmogų pradėti žaidimą. Tuomet visi iš eilės pasako išskirtinį dalyką apie save. Jei niekas tokio dalyko nesugalvojo, sekantis dalyvis toliau tęsia žaidimą. O jei kas nors kitas turi tokį patį bruožą, šaukia „Aš taip pat!“ ir sėdasi ant dalyvio, kuris pasakė tą bruožą, kelių. Jei yra daugiau žmonių, kurie turi tą pačią savybę, jie visi sėdasi dalyviui ant kelių. Tada visi grįžta į savo vietas ir žaidėjas vėl turi sakyti savo išskirtinę savybę. Pirmoji žaidimo dalis baigiasi, kai visi pasako, ką nors išskirtinio apie save.

Antroje žaidimo dalyje bus ieškoma bruožų, kuriuos turi kiekvienas grupės narys. Atitraukite iš rato vieną kėdę, o žaidėjas, kuris turi pasakyti bruožą, atsistoja rato viduryje. Žaidėjui reikia sugalvoti kokį nors dalyką, kuris būtų bendras visai grupei. Visi atitinkantys pasakytą bruožą atsistoja tardami „Aš taip pat!“ ir persėda ant kitos kėdės. Žaidėjas, stovėjęs rato viduryje, taip pat stengiasi susirasti vietą atsistėti, todėl kažkas turės likti viduryje ir tęsti žaidimą toliau.

Refleksijos metu galima užduoti tokius klausimus:

1. Kaip jautėtės atlikdami šią užduotį? Ar buvo sunku?
2. Kas buvo lengviau – rasti bruožą, skiriantį mus nuo kitų, ar dalyką, kuris bendras visiems?
3. Kaip yra realybėje: ar mums patinka išskirtinumo jausmas ir ar branginame jį?
4. Kada geriausiai jaučiamės būdami panašūs į kitus?
5. Pagalvokite apie savybes, kurias pasakėte: ar tie dalykai, kurie buvo išskirtiniai jūsų grupėje, tikrų ir kitų grupių dalyviams?
6. Ar šiai grupei bendri dalykai taip pat yra bendri visiems pasaulio žmonėms?

14. ŽVAKĖ

Tikslas: ugdo bendravimo įgūdžius komandoje, stiprina pasitikėjimą kitais.

Priemonės: žvakė ir degtukai.

Visi dalyviai susėda ratu ir uždegama žvakė. Laikantis žvakę žmogus pasakoja grupei už ką vertina, ką gero mato žmoguje, kuris yra rate, tačiau nesako jo vardo. Pakalbėjęs apie tą žmogų, perduoda žvakę tam, apie kurį jis kalbėjo ir taip žaidimas tęsiamas iki tol, kol kiekvienas dalyvis būna apkalbėtas du kartus.

Vadovas turėtų kalbėti apie tuos žmones, kurie galbūt yra mažiausiai vertinami ir pan. Tokį žaidimą geriausia naudoti susitikimo ar renginio pabaigoje. Šis žaidimas – savotiška refleksija to, ką komanda nuveikė kartu, ką naujo apie vieni kitus sužinojo ar atrado, ko anksčiau nebuvo pastebėję.

15. ANT LEDO LYČIŲ

Tikslas: ugdyti bendravimo įgūdžius komandoje.

Priemonės: pagalvėlės arba laikraščiai, popierius, siūlų kamuoliukas.

Žaidimo pradžioje kiekvienas žaidėjas yra sustoja arba susėda atskirai. Jie sėdi ant „ledo lyties“ ir žiūri į kitus. Žaidėjai vienas su kitu negali kalbėtis, bet jie gali bandyti suprasti vienas kito mimiką ar gestus. Po to kai du žaidėjai mimikos ar gestų pagalba suranda kontaktą, jie, jei nori, gali pasistumti savo „lytis“ vienas arčiau kitos. Jie jau nebe vieni, jei jų ledo lytis (laikraščiai, kilimėliai, pagalvės) ribojasi viena su kita. Jie gali ir kitus žaidėjus paskatinti prisijungti prie jų. Jeigu susidaro nemaža grupė, jie gauna siūlų kamuolį, kurį jie gali panaudoti kaip sugalvoja (bet nesikalbėdami vieni su kitais). Grupė gali „susivynioti į voratinklį“ arba su siūlų kamuoliu užmegzti kontaktą su kitomis grupėmis. Žaidimas būna baigtas, kai visos susiformavusios grupės siūlų pagalba susijungia į vieną, nesikalbėdami ir neišeidami iš „ledo lyčių“ zonos.

Po žaidimo galima užduoti tokius klausimus:

1. Ar buvo sunku atlikti šią užduotį?
2. Ar buvo sunku užmegzti ryšį nekalbant ir neišeinant už savo „ledo lyčių“ zonos?
3. Kaip manote, koks buvo užduoties tikslas?
4. Ką naujo išmokote ir patyrėte atlikdami užduotį?

16. SILUETAI

Tikslas: labiau pažinti vienas kitą.

Laikas: ~2h

Priemonės: baltas ir spalvotas popierius, flomasteriai, storesni spalvoti siūlai, klijai, žirkklės.

1 žaidimo etapas: SILUETAI. Grupės nariai suskirstomi poromis. Vienas atsigula ant grindų, kitas su siūlais apvedžioja gulinčiojo siluetą, po to pasikeičiama vietomis. Kai išvedžioti abu siluetai, partneriai kalbasi poromis. Jų užduotis – sužinoti kuo daugiau informacijos apie vienas kitą.

2 žaidimo etapas: SILUETŲ DEKORAVIMAS. Pasišnekėję partneriai dekoruoja vienas kito siluetą. Naudojami įvairūs simboliai, paryškinamos svarbios detalės, atsižvelgiama į tai, kas buvo naujo sužinota apie vienas kitą.

3 žaidimo etapas: SILUETŲ PRISTATYMAS. Dalyviai pristato siluetus visai grupei. Pasakojama apie partnerio siluetą, kurį teko dekoruoti. Labai svarbu, kad pristatantysis partnerio siluetą kalba ne savo, o partnerio vardu.

Pamokomasis momentas: šis metodas padeda pamatyti, kaip visi komandos dalyviai mato vienas kitą, ugdo bendravimo įgūdžius ir pagarbą vienas kitam.

17. IŠBANDYMŲ VAKARIENĖ (I)

Laikas: 30 min.

Priemonės: maistas, daugkartiniai indai, servetėlės ir įrankiai maistui paruošti.

Tikslas: komandos stiprinimas, savęs ir kito pažinimas, kantrybės ugdymas.

Grupės nariams duodami maisto produktai, iš kurių reikia paruošti valgį (pvz.: sumuštinčius). Vakarienės metu nė vienas negali nei pats sau paruošti maisto, nei paprašyti, kad jam paruoštų. Grupės narys gali valgyti tik tada, kai kas nors kitas jam paruošia ir paduoda maistą. Šią užduotį galima įgyvendinti ir poromis.

Pastaba: vaikai ruošimo metu negali tartis, tačiau maisto turi užtekti visiems. Bendravimas žaidimo metu vyksta gestais ir kūno kalba.

Po vakarienės galima užduoti tokius klausimus:

1. Kaip jūs jautėtės ruošdami maistą ir patarnaudami vienas kitam?
2. Ar buvo sunku galvoti, ko kitas nori, ko jam reikia?
3. Ar kas nors liko alkanas? Jei taip – kodėl?
4. Kaip manote, koks šios užduoties tikslas?
5. Ko naujo išmokote? Ką naujo patyrėte?

18. IŠBANDYMŲ VAKARIENĖ (2)

Laikas: 35 min.

Priemonės: virvė, maistas, daugkartiniai indai, servetėlės ir įrankiai maistui paruošti.

Tikslas: komandos stiprinimas, savęs ir kito pažinimas, kantrybės ugdymas.

Grupės nariai susėda ratu aplink laužą (arba nebūtinai, priklauso nuo to, kas planuojama gaminti) kaip galėdami glaudžiau. Aplink juos ištempinama virvė. Apjuosti virve visi turi gaminti maistą, nekalbėdami ir nesitardami.

Vadovas turi pateikti tokias taisykles:

1. Kiekvienas dalyvis turi padėti paruošti vakarienę.
2. Niekas negali palikti rato, kol visi nepavalgys.

Po užduoties galima užduoti tokius klausimus:

1. Kaip jaučiatės atlikę šią užduotį?
2. Kaip manote, koks tikslas buvo šios užduoties?
3. Ar buvo sunku? Kodėl?
4. Ko išmokote ir kokios patirties įgavote atlikdami šią užduotį?

Informacija parengta pagal Pasaulinio skautų biuro (Švietimas, tyrimai ir plėtra) leidinį (2010 m. kovo mėn.) bei vyr.s. Gabrielės Radzevičiūtės skautišką leidinį – (Ne)tradiciniai metodai ir strategijos plečiant patyrusių skautų dvasinio ugdymo programą.

Ne(s) svarbu?

Prisiminkime: Lietuvos skautijos, o drauge ir viso skautų judėjimo misija – ugdyti jaunas žmones. Tam būtina saugi aplinka, kurioje kiekvienas skautas galėtų augti ir tobulėti, jaustis vertingu, reikalingu, suprastu. Todėl tokios aplinkos sukūrimas turi būti vienas iš prioritetų kiekvienam skautiškas veiklas vykdančiam savanoriui.

Įkvėpta Jungtinių tautų Vaiko teisių konvencijos, 2002 m. Pasaulio skautų judėjimo organizacija (WOSM) paskelbė šūkį: “Keeping Scouts Safe From Harm”. Šie žodžiai tapo raktine fraze, reiškiančia visos Pasaulinės skautų organizacijos ir kiekvienos jos narės įsipareigojimą pasirūpinti, kad kiekvienas skautas galėtų skautauti fiziškai, emociškai ir psichologiškai saugioje aplinkoje. Palaipsniui Nacionalinės skautų organizacijos ėmėsi konkrečių žingsnių saugiai skautavimo aplinkai kurti: rengti mokymai, atmintinės, metodinė medžiaga vadovams. Kai kurios organizacijos, taip pat ir Lietuvos skautija, parengė saugios aplinkos principų sąvadás.

„Ne(s) svarbu...“ yra lietuviškasis Safe From Harm (trump. SFH) variantas. Kaip ir kitos SFH iniciatyvos, „Ne(s) svarbu...“ visų pirma yra skirta visiems suaugusiems Lietuvos skautijos savanoriams. „Ne(s) svarbu...“ – tai ir klausimas, ir atsakymas viename. 2014 m. atsiradęs Lietuvos skautijos saugios aplinkos principų sąvadás pateikia pagrindines gaires, kuriomis vadovaudamiesi organizacijos savanoriai gali užtikrinti skautų saugumą, tačiau gairės veiks tik tada, kai kiekvienas savanoris pats ras atsakymą: „ar svarbu?“ „kodėl svarbu?“, „o gal „nesvarbu“? Visą pilną leidinį galite rasti čia: <https://mano.skautai.lt/uploads/media/2400/nes-svarbu-leidinys-maketavimui-print.pdf>

Tikimės, kad šis leidinys padės ieškant atsakymų į šiuos klausimus. Leidinys prasideda LS saugios aplinkos principų sąvadolu, o tolesniuose skyriuose rasite paaiškinimus bei praktinius patarimus kiekvienai sąvado gairei. Žinoma, visos čia esančios temos – neišsemiamo. Šio metodinio leidinio paskirtis – būti „pirmąja pagalba“ kiekvienam skautų vadovui. Norėdami sužinoti daugiau, galite pradėti nuo šaltinių, kuriuos rasite kiekvieno skyriaus pabaigoje. Kviečiame domėtis, skaityti, kelti klausimus ir diskutuoti šiomis, ne visada patogiomis, bet labai svarbiomis, temomis.

Lietuvos skautijos saugios aplinkos
principų sąvadas
2014 m. vasario 1 d.
Kaunas

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos skautijos saugios aplinkos principų sąvadas (toliau – Sąvadas) yra saugią aplinką užtikrinančių principų ir taisyklių rinkinys, privalomas visiems suaugusiems Lietuvos skautijos savanoriams.
2. Sąvado tikslas – padėti sukurti vaikų ir jaunimo ugdymui palankią skautavimo aplinką, užtikrinančią visų Lietuvos skautijos narių emocinį, fizinį ir teisinį saugumą.
3. Sąvado uždaviniai:
 - 3.1. Įtvirtinti vieningą saugaus ir tinkamo elgesio Lietuvos skautijos veiklose sampratą;
 - 3.2. Nustatyti suaugusių Lietuvos skautijos savanorių atsakomybes, padedančias užtikrinti skautų veiklos saugumą;
 - 3.3. Skatinti saugios aplinkos kūrimą per galiojančių Lietuvos Respublikos įstatymų, teisės aktų, Lietuvos skautijos nuostatų laikymąsi, tarpusavio pagarbą ir skautiškų priesakų įgyvendinimą skautiškoje bei kasdienėje veikloje.

II. SĄVADAS

4. Patyčių prevencija:
 - 4.1. Pagarbiai elkis su kiekvienu, nepaisydamas jo amžiaus, tautybės, religijos, negalios, socialinės padėties, seksualinės orientacijos ir pan.
 - 4.2. Užtikrink, kad skautiškose veiklose niekas nebūtų žeminamas. Reaguok, jei kas nors pažeidžia Tavo teisę į pagarbą elgesį su Tavimi.
 - 4.3. Būk nešališkas: netaikyk dvigubų standartų.
 - 4.4. Nebūk abejingas: rimtai reaguok, jei pastebi ženklų, kad vaikas/jaunuolis patiria patyčias.

5. Dalijimasis rūpesčiais ir smurto prevencija:

5.1. Sudaryk sąlygas vaikams/jaunuoliams pasidalyti asmeniniais rūpesčiais.

5.2. Laikykitės konfidencialumo: neviešink to, ką sužinojai, kol negresia pavojus vaiko/jaunuolio ar aplinkinių žmonių sveikatai bei gyvybei.

5.3. Rimtai reaguok į bet kokius pastebėtus patiriamo smurto požymius, pasikalbėk su vaiku/jaunuoliu asmeniškai, pasistenk išsiaiškinti situaciją, o išaiškėjus smurto atvejui, padėk rasti pagalbą.

5.4. Rimtai reaguok į kalbas ir/ar rodomus ženklus apie nenorą gyventi, savižudybę; kai reikia, padėk rasti pagalbą.

6. Asmeninė erdvė ir seksualinis priekabiavimas:

6.1. Gerbk asmens privatumą, nepažeisk jo asmeninės erdvės.

6.2. Venk seksualinio pobūdžio pajuokavimų.

6.3. Būk atidus seksualiniam priekabiavimui: netoleruok ir reaguok.

7. Disciplina:

7.1. Veiklos pradžioje kartu su savo vadovaujama skautais nusistatykite aiškias taisykles ir susitarkite, kokios bus nuobaudos už jų nesilaikymą. Susitarimo laikykitės nuosekliai ir tvirtai.

7.2. Jei taisyklės yra pažeidžiamos, pirmą kartą perspėk ir tik po antro pažeidimo taikyk numatytas nuobaudas.

7.3. Stenkis palaikyti discipliną skatindamas, o ne baudamas. Jei taikai nuobaudas, užtikrink, kad jos nebūtų žeminančios.

8. Žalingų medžiagų vartojimo kontrolė ir prevencija:

8.1. Nevartok alkoholio skautiškuose renginiuose, kuriuose vyksta programa, skirta jaunesniems nei 18 metų vaikams/jaunuoliams.

8.2. Renginiuose, kuriuose atstovaujama Lietuvos skautijai ir dalyvauja tik pilnamečiai asmenys, alkoholis gali būti vartojamas tik saikingai, išlaikant pagarbą sau ir kitiems.

8.3. Neleisk rūkyti ar/ir vartoti alkoholio bei narkotinių medžiagų nepilnamečiams asmenims skautiškuose renginiuose, rodyk tinkamą asmeninį pavyzdį ir skatink sveiką gyvenimo būdą.

8.4. Nerūkyk šalia esant nepilnamečiams asmenims skautiškuose renginiuose.

8.5. Vaikai/jaunuoliai gali vartoti tik vaistus, nurodytus tėvų (globėjų, rūpintojų) pateiktame leidime dalyvauti skautiškame renginyje, arba vaistus, paskirtus renginio medicinos specialisto.

8.6. Narkotines medžiagas draudžiama vartoti visuose renginiuose.

9. Teisinė atsakomybė:

9.1. Būdamas renginio vadovu (viršininku), prieš renginį informuok tuntininką/krašto seniūną ir pasirūpink: dalyvių sąrašais, nuostatais, programa ar maršrutu, saugos ir sveikatos instrukcija bei saugos instruktažo registravimu, kitais reikalingais dokumentais.

9.2. Jei esi viršininkas, įsitikink, kad dalyvaus pakankamas skaičius vadovų, kurie kompetentingi vykdyti suplanuotą programą, bei kad ji tinkama tokio amžiaus, patirties ir fizinio pasirengimo vaikams/jaunuoliams. Informuok dalyvius apie reikiamą aprangą, įrangą, gyvenimo sąlygas ir pan.

9.3. Skautų vadovas, lydintis ne didesnę kaip 15 nepilnamečių LS narių grupę į skautišką renginį, yra visiškai teisiškai atsakingas už šių vaikų/jaunuolių saugumą ir gyvybę kelionės į ir iš renginio bei viso renginio metu. Šis vadovas privalo turėti raštiškus vaikų/jaunuolių tėvų (globėjų, rūpintojų) leidimus su tėvų kontaktiniais duomenimis bei informacija apie vaiką/jaunuolį.

10. Komunikacija nelaimingo atsitikimo atveju:

10.1. Susidarius sudėtingai situacijai, kilus konfliktui, net menkiausią abejonę dėl sprendimo ar tolesnių veiksmų aptark su tuntininku/krašto seniūnu.

10.2. Nedelsiant informuok vaiko/jaunuolio tėvus (globėjus, rūpintojus) bet kokio sužeidimo, sveikatos sutrikimo, nelaimingo atsitikimo ar kito incidento atveju.

10.3. Nedelsiant informuok Lietuvos skautijos Administracijos skyrių šiomis aplinkybėmis:

10.3.1. Jei patiriamas rimtas sužeidimas ar sveikatos sutrikimas, dėl kurio vaikas/jaunuolis vežamas į ligoninę;

10.3.2. Jei įtraukiamos gelbėjimo ar kitos pagalbos tarnybos (policija, greitoji pagalba, ugniagesiai);

10.3.3 Mirties atveju;

10.3.4. Jei padaryta rimta žala trečiosios šalies turtui.

10.4. Pranešdamas apie nelaimę pateik kuo tikslesnę faktinę informaciją, nesistenk jos sušvelninti ar nuslėpti detalių.

10.5. Laikykis konfidencialumo ir diskretiškumo. Neperduok jokios informacijos apie nelaimingą atsitikimą šalims, kurioms apie incidentą žinoti nėra būtina, bei neinicijuok kontakto su žiniasklaida.

10.6. Jei nelaimingu atsitikimu susidomėjo žiniasklaida:

10.6.1. Prieš bendraudamas su žiniasklaida, pasikonsultuok su Lietuvos skautijos Komunikacijos skyriumi;

10.6.2. Susiderink su kitais vieneto vadovais, kas atsako už bendravimą su žiniasklaida. Vadovas, kuris nėra atsakingas už bendravimą su žiniasklaida, negali teikti jokios informacijos, bet turi nedelsiant nukreipti žiniasklaidos atstovą pas atsakingą asmenį;

10.6.3. Neminėk žmonių, ypač nepilnamečių, vardų ar kitų duomenų;

10.6.4. Pateik tik faktus, bet ne nuomones. Nevartok žodžių „galbūt“, „greičiausiai“, „turbūt“, nesvarstyk, kaip būtų buvę galima išvengti incidento ar kas galėtų būti kaltas;

10.6.5. Policijos tyrimo atveju neatskleisk tyrimo detalių. Tai gali daryti tik policija.

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11. Šis Sąvadas įsigalioja 2014 m. vasario 1 d.
12. Kiekvienas pilnametis Lietuvos skautijos vadovas, pasirašydamas savanorystės sutartį, privalo susipažinti su šiuo Sąvadu.
13. Su Sąvado turiniu privalo būti supažindinti Lietuvos skautijos nepilnamečių narių tėvai (globėjai, rūpintojai).
14. Nesilaikančio šio Sąvado savanorio elgesys gali būti svarstomas vieneto vadijoje, Lietuvos skautijos Etikos komisijoje, Kontrolės komisijoje arba Taryboje.

NE(S)SVARBU ATMINTINĖ

Pastebėk ir reaguok

1. Jei pažeidžiama Tavo ar kitų teisė į pagarbų elgesį ar teisė nebūti žeminamam;
2. Į ženklus, kad vaikas/jaunuolis patiria patyčias arba smurtą;
3. Į kalbas arba ženklus apie nenorą gyventi;
4. Į seksualinį priekabiavimą;
5. Venk seksualinio pobūdžio juokų skautiškoje aplinkoje.

Laikykis privatumo

1. Užtikrink konfidencialumą, jei vaikas/jaunuolis pasidalina rūpesčiais (išskyrus atvejus, kai kyla grėsmė kieno nors sveikatai ar gyvybei);
2. Gerbk kiekvieno asmeninę erdvę.

Rūpinkis tvarka

1. Taisykles nusistatyk kartu su kitais ir numatyk aiškias jų nesilaikymo pasekmes;
2. Discipliną palaikyk ne bausdamas, o skatindamas;
3. Taisykles visiems taikyk vienodai;
4. Turėk visus renginiui organizuoti būtinus dokumentus.

Žalingi įpročiai ir prevencija

1. Skautiškuose renginiuose, kur vyksta programa jaunimui iki 18 metų, nevartok alkoholio;
2. Nerūkyk šalia nepilnamečių;
3. Užtikrink, kad nebūtų vartojamos narkotinės medžiagos, kad nepilnamečiai nevartotų alkoholio, rūkalų;
4. Žinok, kokius vaistus leidžiama vartoti Tavo globoje esantiems vaikams/ jaunuoliams.

KAIP ELGTIS INCIDENTO AR NELAIMINGO ATSTITIKIMO ATVEJU?

Įvertink situaciją. Jei kyla grėsmė asmens ar aplinkinių gyvybei ar sveikatai, privaliai kreiptis į specialistus pagalbos telefonu **112**.

Nedelsiant **informuok vaiko tėvus** bet kokio rimtesnio sužeidimo, sveikatos sutrikimo, nelaimingo atsitikimo ar kito incidento atveju.

Nedelsiant **informuok LS administraciją** šiomis aplinkybėmis:

1. Jei patiriamas rimtas sužeidimas ar sveikatos sutrikimas, dėl kurio vaikas ar va-dovas vežamas į ligoninę;
2. Jei įtraukiamos gelbėjimo ar kitos pagalbos tarnybos (policija, greitoji pagalba, ugniagesiai gelbėtojai ir kt.);
3. Jei padaryta žala trečiosios šalies turtui;
4. Mirties atveju.

Pateik **tikslią faktinę informaciją**, nesistenk jos sušvelninti ar nusišlėpti detalių.

Neperduok jokios informacijos šalims, kurioms apie įvykį žinoti nėra būtina.

Neinicijuok kontakto su žiniasklaida. Jei nelaimingu atsitikimu susidomėjo **žiniask-laida**, pirmiausia susisiekti su LS administracija.

LS Administracijos kontaktai: Tel. Nr. +370 614 79646 El. p. info@skautai.lt

JAUNIMO PROGRAMA

Kas yra jaunimo programa?

Pagrindinis suaugusiųjų tikslas yra ne organizuoti ar vykdyti veiklas, o padėti jaunimui kurti ir išnaudoti mokymosi galimybes. Mokymosi galimybės – planuotos ir netikėtos akimirkos leidžiančios įgyti ugdomosios patirties, kuri praplėstų požiūrį ar gilintų įgūdžius.

Žmonės patirtis įgyja skirtingu metu, todėl mūsų siekis būtų sukurti kuo įvairresnių mokymosi galimybių jaunimui ugdyti.

JP padeda skautams siekti skautų judėjimo tikslo, kuris turi dvi aiškias dalis:

1. Skautai – asmenybės, visiškai įgyvendinusios savo potencialą. Todėl LS JP siekiama visapusės asmeninės raidos – tobulėjimo šešiose srityse: būdo, proto, kūno, bendrumo, jausmų ir dvasios
2. Skautai – atsakingi piliečiai. Todėl LS JP siekiama, kad skautai įprastų aktyviai veikti vietinėje, nacionalinėje ir tarptautinėje bendruomenėse. Skautai – savarankiški, supratingi, nuoseklūs ir atviri bendruomenių nariai.

Skautiškasis metodas

Tai esminis įrankis skautų judėjimo edukaciniam tikslui pasiekti. Tai yra progresyvi saviugdosa sistema, kurią sudaro aštuoni vienodai svarbūs, vienas kitą papildantys elementai:

1. Įžodis ir priesaika. Tai vertybinis pamatas, kuriuo remiasi kiekvienas skautas prieš tai tam savo noru įsipareigodamas.
2. Mokymasis veikiant. Veiklų metu kuriamos galimybės patiems viską išbandyti ir pajauti, tokiu būdu formuoti gilius, asmenį auginančius patyrimus.
3. Asmeninis tobulėjimas. Nuolatinis žvilgsnis į individą, siekiama sustiprinti kiekvieno silpnąsias ir išnaudoti stiprybes, išeiti iš komforto į mokymosi zoną.
4. Skilčių sistema. Veikimas pastoviose grupelėse iš 4-7 asmenų, bendraminčiai kelia motyvaciją ir sukuria erdvę bendradarbiauti – mokytis kartu ir vieniems iš kitų.
5. Suaugusiųjų parama. Suaugusieji palaiko jaunus žmones asmeninio tobulėjimo kelyje, padeda išgyventi įvairias patirtis, rodo pavyzdį, kelia klausimus.
6. Simbolinė struktūra. Įvairiais simboliais lavinama vaizduotė, kūrybiškumas ir išradingumas, raginama tobulėti, nurodomos esminės vertybės.
7. Gamta. Natūralus pasaulis siūlo galimybes visapusiškai ugdyti žmones. R. Baden Powellio žodžiais: „Tiems, kurie mato ir girdi, miškas yra laboratorija, klubas ir šventykla viename“.
8. Veikla bendruomenėje. Puoselėjame santykį su savo vietine bendruomene, dalyvaujame valstybinėse šventėse, minėjimuose, domimės pasaulio įvairove – valstybėmis, kultūra, žmonėmis, pasiekimais.

Jaunimo programa – <https://skautai.lt/metodai>

AMŽIAUS GRUPĖS

Jaunesnieji skautai

Lietuvos skautijoje jaunesnieji skautai (6 - 10 m.) gyvena „Džiunglių knygos“ teminiame pasaulyje. Jie, kaip ir Mauglis, pirmiausiai žaidžia gamtos apsuptyje ir mokosi sutarti su vilkiukų gauja – kitais jaunesniaisiais skautais. Taip pat, pasižada mylėti Dievą ir Tėvynę, kasdien padaryti po gerąjį darbėlį bei stengtis būti gerais. Jaunesnieji skautai leidžiasi į įvairiausius nuotykius, kaupia tikras patirtis, pradeda atrasti savo stipriąsias ir silpnąsias puses. Galiausiai, tapę labiau savarankiški ir atsakingi, regis nebesutapatinami su „Džiunglių knygos“ vilkiukais, jie tęsia savo nuotykius skautų (10 - 14 m.) amžiaus grupėje.

Skautai

Lietuvos skautijoje skautų (10 - 14 m.) gyvenimas vyksta skiltyse – pastoviose grupelėse sudarytose iš 4 - 10 skautų. Skiltys demokratiškai kartu priiminėja sprendimus, dalinasi atsakomybėmis, ruošiasi ir drauge leidžiasi į atradimų kupinus nuotykius. Skautai žygiuoja, stovyklauja, tyrinėja gamtą ir įsitraukia į bendruomenės iniciatyvas. Veiklų metu atsiranda tikros patirtys, kurios visapusiškai ugdo skautus ir kaip asmenis, ir kaip komandos narius.

Patyrę skautai

Lietuvos skautijoje patyrę skautai (14 - 18 m.) save realizuoja skiltyse – pastoviose grupelėse iš 4 - 10 patyrusių skautų. Patyrusiems skautams suteikiama laisvė ir siūlomos aiškios kryptis, skilties narius įkvepiančios svajoti, diskutuoti, atrasti ir kurti. Mokydamiesi kartu išgyventi gamtoje ir aktyviai prisidedami prie savo bendruomenės, jaunuoliai priima naujus iššūkius, leidžiančius kiekvienam geriau pažinti save ir kitus. Galiausiai, patyrę skautai žengia į pasaulį kaip atsakingi, sąmoningi, aktyvūs ir pavyzdingi piliečiai.

<https://skautai.lt/amziaus-grupes>

METŲ PLANAVIMAS

Metų planavimą galima pradėti atsakant į keletą klausimų:

1. Kokie didesni renginiai nusimato šiemet?
2. Kiek laiko reikia suformuoti tvirtą gėntį/skiltį/valtį? Tai priklauso nuo to, ar buvo didelė narių kaita.
3. Kiek ketvirčių norite įgyvendinti? Kada vyks jų planavimai ir apžvalgos?
4. Kiek laiko norite skirti laukinių įgūdžių tobulinimui?
5. Kaip apžvelgsite kasdienes geruosius darbelius?

Kaip suformuoti gentį/skiltį?

Prieš pradėdant planuoti ketvirčius ar gilinti laukinius įgūdžius, labai svarbu suformuoti stiprų vienetą, kuris galėtų dirbuotis kaip komanda bei suprasti skautuose naudojamus simbolius.

Tam reikalingi žingsniai:

1. suskirstykite vienetą į skiltis, gaujas;
2. padėkite skiltims susikurti pavadinimą, gairelę
3. surenkite atskirą skiltininkų sueigą (skautams ir pat. skautams);
4. įsiminkite krašto / tunto / draugovės / skilčių pavadinimus;
5. išmokite pagrindinius rikiuotės elementus;
6. išgirskite BP ir skautų istoriją;
7. pamatykite skautišką uniformą;
8. aptarkite skautišką saliuotą, savo amžiaus grupės priesakus ir įžodį;
9. pažaiskite susipažinimo žaidimų;
10. susikurkite vieneto taisykles;
11. aptarkite, kad nuo šiol kasdien kiekvienas padarys po gerąjį darbėlį;
12. susikurkite vieneto tradicijas.

Kaip suplanuoti ketvirtį?

Ketvirčio pagrindinė ašis yra „Planavimas-veikla-apžvalga“ ciklas. Tam, kad pilnai įgyvendintume skautišką metodą, įtraukiame skautus į savo veiklos planavimą bei įgyvendinimą.

Rinkis amžiaus grupę ir rask idėjų, kaip įgyvendinti ketvirtį.

Įgūdžiai ir jų lygmenys

Nuo žygių sakalo iki vėjo nešamos žuvėdros – įsikūniję į laukinius gyvūnus skautuose mes mokomės įvairiausių įgūdžių paverčiančių gamtoje.

Gilindamas įgūdį, skautas siekia vis kito lygmens – jų iš viso yra aštuoni kiekvienam įgūdžiui. Lygmuo siejamas ne su amžiumi, o su kompetencija. Tad parodyk, jog reikalingus gebėjimus ir kilk į aukštesnį įgūdžio lygmenį.

Laukiniai įgūdžiai: <https://skautai.lt/dokumentai/23-laukiniu-igudziu-gebejimai>

Gilinant įgūdžius siekiama, kad būtų daugiau praktinio bandymo, o teorinio pasakojimo – tik tiek, kiek būtina prieš pradėdant praktiką. Siekiama kuo daugiau praktikos įgyvendinti gamtoje.

Skautams įgūdį gilinti padeda kitas skautas arba ne skautas, kuri(s) tą įgūdį išmano ne mažiau nei dviem lygmenimis aukštesniu lygmeniu.

Įgūdžiai gali būti gilinami įvairiomis formomis, pavyzdžiui:

1. Per atskiras sueigas tik įgūdžiui.
2. Per žygius, stovyklas, kitus renginius.
3. Kartu su veiklomis bendruomenėje.
4. Per skauto asmeniškai skirtą laiką.

Kartu įgūdį gilinti gali įvairaus amžiaus skautai. Galima iškart gilinti kelis artimus įgūdžius. Išbandyk šias nuorodas, kurios padės suprasti, kaip siejasi skirtingi įgūdžiai ir pasisemk idėjų!

Pagalba vadovui planuojant veiklas: <https://docs.google.com/spreadsheets/d/181UKDxHclWGqkWTXujqIW21Ql6DEuTEV3NznKChVagg/edit?usp=sharing>

Kaip įsivertinti lygmenį?

Kokį įgūdžio lygmenį skautas yra pasiekęs, yra įvardijama vadovaujantis trijų sutarimų gaire:

1. Pats skautas mano, kad pasiekė lygmenį ir gali tai pademonstruoti.
2. Skauto vienetas pritaria, kad lygis jau pasiektas.
3. Skauto vadovas (ar kitas, kaip įgūdžio ekspertas, pakviestas vadovas) pritaria, kad lygis jau pasiektas.

SVARBU! Egzaminai ir atsiskaitymai yra nuobodu tiek skautams, tiek vadovui. Galbūt skauto gebėjimais galima įsitikinti per veiklą, pasirenkant įvairius iššūkius, juos įvykdant ir įsivertinant reflektuojant? Svarbiausia, kad skautas gebėtų pa- teikti realų pavyzdį, jog įgijo ir pritaikė įgūdžiui reikalingas žinias ir gebėjimus!

Kaip spalvinti emblemą?

Pasiekus įgūdžio lygmenį skautas pasiryškina tam tikras emblemos dalis tek-tiliniu markeriu (būtina rinktis spalvas dengiantį, tamsiems audiniams žymėti tinkamą markerį):

- 1 žingsnis.** Pagal lygmenų žymėjimo pavyzdžius pasirinkite markerio spalvą ir nuspalvinkite atitinkamą emblemos dalį.
- 2 žingsnis.** Užfiksuokite spalvą: apvertę uniformą, lyginkite emblemą iš kitos pusės kelias minutes karštu lygintuvu arba, pavyzdžiui, saugiai lauže įkaitintu metalo gabaliuku.

Susikurkite įgūdžių vertinimo ritualą! Galbūt sutarsite konkrečias progas, kuomet visas vienetas demonstruoja savo įgytas žinias? Arba galbūt emblemos spalvinimas taps tradicija vienetė perduodama iš kartos į kartą? Tai puiki proga stiprinti komandinę dvasią!

Daugiau informacijos apie tai kaip spalvinti emblemą yra uniformos nuostato-
uose: <https://mano.skautai.lt/uploads/media/2649/ls-uniformos-nuostatai-2020-10-30-nr-ls-n-18-06.pdf>

Kaip apžvelgti ketvirtį?

Apžvalgos sueiga skirta tiek apžvelgti vykusią veiklą, tiek parefleksuoti apie asmeninį kiekvieno skauto paaugimą, tiek apsidovanoti už įvykusį ketvirtį.

Refleksijai galima taikyti įvairius metodus: dar tik bandantys susipažinti su refleksijomis pradės nuo piešinio kas patiko, o kas nepatiko. Labiau pažengusiems norėsis išskirti, kaip konkrečiai paaugo kiekvienoje asmeninio tobulėjimo srityje. Kiekvienas vienetas gali susikurti savo apžvalgos sueigos tradicijas!

Idėjos apžvalgai: <https://mano.skautai.lt/uploads/media/2307/idejos-apzvalgai-refleksijai.pdf>

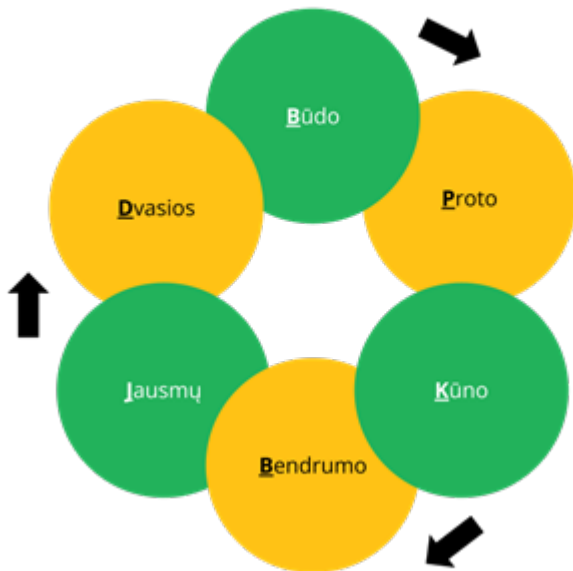
Pašnekesėlės: <https://drive.google.com/drive/folders/1fOULCBFN9eL7048j1x4j6a1OGDsnyNNE?usp=sharing>

6 asmeninio tobulėjimo sritys

Keliaudamas per jaunimo programą, jaunas žmogus savo tempu tobulėja šiose srityse:

B.P. kelia budinčio jaunimo dvasią

Apžvalgos metu atkreipkite dėmesį, kaip pavyko paaugti šiose srityse.

Kiekvienai amžiaus grupei yra numatyti raidos uždaviniai – tai, ko siekiama išmolti ugantis per skautišką programą. Patyrinėk juos:

<https://skautai.lt/google-pdf/document/1ToU8BfinR8vZdtTdIs5ynVo4vZTaUPehpD3F0btX9jg/Jaunesniu%CC%A8ju%CC%A8%20skautu%CC%A8%20raidos%20uz%CC%8Cdaviniai>

https://skautai.lt/google-pdf/document/1aa_Tpg5gzUnGQEm5Gc-pv8pRiNVRVofOroD5-yNUNaI/Skautu%CC%A8%20raidos%20uz%CC%8Cdaviniai

https://skautai.lt/google-pdf/document/1luq_A9iWzBeImPjgA4NKrKRZSZgp51f-mstpoeZrNs/Patyrusiu%CC%A8%20skautu%CC%A8%20raidos%20uz%CC%8Cdaviniai

<https://skautai.lt/google-pdf/document/1aRoo9-6Ld5T-kasQIU18rzyVsvH68pOW6bln44kQAdo/Bendri%20raidos%20uz%CC%8Cdaviniai>

Papildomi šaltiniai

<https://www.facebook.com/groups/LSJaunimoprograma/>

<https://www.scribd.com/lists/14136006/Naudinga-vadovams>

Komunikacija

Vidinė Lietuvos skautijos komunikacija

Ja siekiama suteikti visą informaciją mūsų organizacijos nariams – tai informacija, renginiai ir aktualijos. Mūsų vidinės komunikacijos tikslais sukurtos ir atskirtos narių bei vadovų grupės, tuo siekiama, kad nebūtų informacijos pertekliaus ir atitinkama informacija pasiektų tuos, kuriems ji yra naudinga.

[Lietuvos skautijos narių grupė \(Facebook\)](#) – čia galima rasti informaciją apie renginius, minėjimus, aktualijas, skirtas mūsų organizacijos nariams. Taip pat galima dalintis savo skelbimais ir kelti viešas diskusijas. Nesu grupės narys? Spausk nuorodą, atsakyk į du klausimus ir prisijunk!

[Lietuvos skautijos vadovų grupė \(Facebook\)](#) – čia galima rasti informaciją apie renginius, minėjimus, aktualijas, skirtas mūsų organizacijos vadovams. Grupės nariai gali dalintis savo skelbimais, pranešimais, tokiu būdu yra sukuriama terpė skirtingų kraštų vadovams ir suaugusiems skautams komunikuoti tarpusavyje.

[Lietuvos skautijos puslapis](#) – čia galima rasti dokumentus, įstatus, informaciją apie renginius, straipsnius, organizacijos nacionalinio lygmens asmenų kontaktus, jaunimo programą ir kt.

[LS URS tarptautinės naujienos \(Užsienio ryšių skyriaus Facebook grupė\)](#) – čia galima rasti skelbimus apie galimybę aplankyti užsienio skautų stovyklas arba tarptautines stovyklas (Jamboree) ir narių patirtis skautų konferencijose arba stovyklose.

[LS jaunimo programa \(Jaunimo programų skyriaus Facebook grupė\)](#) – čia galima rasti informaciją apie jaunimo programas, vadovų patarimus ir skyriaus koordinatoriaus pranešimus.

Naujienlaiškis – tai vieta, kur yra susistemtinama ir organizacijos nariams pateikiama einamojo visą mėnesio informacija.

Lietuvos skautijos išorinė komunikacija

Ja siekiama atkreipti visuomenės dėmesį, parodyti kuo gyvena Lietuvos skautijos nariai – tai visiems norintiems prisijungti ir besidomintiems Lietuvos skautijos veiklomis skirti komunikacijos šaltiniai. Juose dalinamės mūsų džiaugsmiais, viešais renginiais, pasiekimais ir skelbimais.

[Lietuvos skautijos Facebook puslapis](#) – čia galima rasti nuotraukas iš renginių, viešus skelbimus, Lietuvos skautijos narių pasiekimus ir geruosius darbus, švenčioms ar kitiems minėjimams skirtus įrašus.

[Lietuvos skautijos Instagram puslapis](#) – čia galima rasti skelbimus apie savanorystę, renginių nuotraukas, organizacijos nariai dalinasi savo momentinėmis akimirkomis (*Instagram story*), vyksta konkursai.

[Lietuvos skautijos LinkedIn paskyra](#) – čia galima rasti darbo pasiūlymus ir naujienas, straipsnius apie mūsų veiklas (lietuvių ir anglų kalbomis).

[Lietuvos skautijos YouTube puslapis](#) – čia galima rasti vaizdo įrašus iš renginių, stovyklų, reklaminius filmukus, skautiškas Tautinės stovyklos dainas.

[Lietuvos skautijos puslapis](#) – čia galima rasti informaciją apie skautų veikimo principą, tradicijas, amžiaus grupes, straipsnius, renginius, kaip veikia skautiškas metodas ir kaip prisijungti prie mūsų organizacijos.

[Lietuvos skautijos jūrų skautų Facebook puslapis](#) – čia galima rasti informaciją apie jūrų skautų renginius, veiklas ir džiaugsmus.

[Lietuvos skautijos oro skautų Facebook puslapis](#) – čia galima rasti informaciją apie oro skautų renginius, veiklas ir džiaugsmus.

[Lietuvos skautijos jūrų skautų puslapis](#) – čia galima rasti informaciją apie jūrų skautų veikimo principą, metodiką, renginius, aktualijas ir kaip prisijungti prie jūrų skautų.

**„Šypsena yra slaptas raktas,
atveriantis daugybę širdžių.“**

Skautų įkūrėjas Robertas Baden-Powellis

SUKURTA:

Lietuvos skautijos pirmijos komandos

NUOTRAUKOS:

Vainius Mirskis, Rytis Rakauskas, Greta Svirupskytė, Andres Morales, Dovydas Beržinis, Jurgis Sargelis, Vytis Žulinskas, Donatas Jagucanskis.

LEIDĖJAS:

SKAUTAI®

*geresniau
pasauliui*

